

René de Clercq
GEDICHTEN

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0494 2865

~~751252~~ 9198519

1.2.90

RENÉ DE CLERCQ
GEDICHTEN.

1907/11
2/2425 751650

~~751~~
~~650~~

L.N.8

RENÉ DE CLERCQ GEDICHTEN

eerste
Volledige Uitgave

ooo

BOEKVERSIERING VAN
J.B. HEUKELOM

AMSTERDAM, S. L. VAN LOOY
1907.

MORGENSTILTE.

Al stil... Alleen de schaduwen verschuiven.
 Het nieuwe blad ontvouwt zich, vezel-teêr,
 En monkelt in het warme licht, wanneer
 De windekens met zonnewaaiers wuiven.

Op breede vleugels domplen witte duiven
 Vlug-blinkend achter 't pannendakje neer,
 En 't wordt een wereld, weemlend weg en weer
 Van gouden diertjes die de lucht doorstuiven.

Al stil... Het lichte leven zelf is kalm;
 En weeldrig zwelt, gelijk een wierookwalm,
 Het zoet gevoel dat mijne ziel omvademt.

Al stil... Doch 't praamt me een zonderlinge lust
 Om hoog te juichen in die heilge rust,
 Waar mijne borst zoo storensbang in ademt.

ALS 'T BRUINE VELD.

Als 't bruine veld
 AGroen openzwelt
 Met bloem en halm en loover,
 Dan waait de wind
 Er welgezind,
 Dan licht de zon er over.

De leeuw'rik zit
 In 't blauwsté wit
 Zijn vreugden uitbazuinend,
 Om ál dat licht
 In 't vergezicht,
 En ál de boomen kruinend.

En veld en lucht,
 En leeuwriksvlucht,
 En wolken, hooggedreven,
 Slaan zuiver in
 Mijn klaren zin
 De blijdschap van het leven.

Blij zingen moet
Het jong gemoed,
Blij zingen 't jong verlangen,
En, stijgend door
Den zonnegloor,
In diepen hemel hangen.

MORGENLUCHT.

Het morgenfloers is, wit van grauw,
Gescheurd en opgeschoven.
Goudbronnen borrelen door het blauw.
De zonne bolt heur boven!

Heur gouden ziele schijverzingt
In wonderwild gewemel;
En de aarde ontschietend, draait ze en dringt
Al hooger op den hemel.

Het wordt ál licht, al licht en laai,
De rozige richels roosten.
De zonne bolt, en elke draai
Verdraait het vlammend oosten.

DE LINDE.

De linde lost
 Haar knoppen uit hun kneep,
 Omdekt en dost
 Haar kruin met blad en kegel,
 En, zon-omlaaid,
 Daar schuift haar schaduwsliep
 Breed uitgezwaaid
 Alover haag en wegel.

Hoe zwierig-zwaar
 Die dichte looverhut,
 Met, hier en daar,
 Een lichte gabbe er tusschen,
 Waar, 't in de gauwt',
 Als er de wind aan schudt,
 Lijk grijzegrauw
 Van meezen en van musschen.

Nu staat ze stil,
 Een heerlijk vrouwenbeeld
 Vol gracie, gril,
 Vol zuiver weelde en waarde;
 Met blad en bast
 Door gouden zon omspeeld,
 En moedervast
 Met breeden voet in de aarde!

DE MORGEN IN 'T BOSCH.

Een witte nevel over 't bosch
 In vliezig-dunne waterlagen,
 waardoor de vroegzon, eenmaal los,
 met gouden bezemen zal vagen.

Hoe lieflijk scheidt de wee
 het boomenhulke in twee;
 en bindt, met beek en baar,
 ze beide weer te gaar!

Hoe schieten al die boomen op,
 met stijven stam en open kroon,
 van aan den voet tot aan den top
 zoo jong en schoon!

Lichtbuigend blinkend-blanke berken,
 naast bruine beuken, purpere populieren,
 kromme eikjes die zich uit de struiken werken
 en lage wilgen die de beek omzwieren.

En al dat groen, dat groeiend groen,
 dat, als de knoppen springen,
 en glad
 en plat

hun plooitjes opendoen,
 uit zwart en bruin, door roze en geel,
 geweven wordt tot evenveel
 verscheiden tint- en tintelingen.

Dat groen! Dat groen! Die duizend groenen,
 die nederhangen in festoenen,
 en door de biezen, over 't gras,
 al grauwer, grauwer, loopen, loopen,
 om aan het overzijdsch gewas
 zich hel aan heller groen te knoopen.

De waterlelies, rozig-wit,
 de boterbloemkes, o zoo geluw,
 staan op van hunne natte peluw
 en zoeken waar de zonne zit.

Tio-tio,
 ti-ti-tio,
 ti-ti-ti-tiet!

daar schatert en schiet
 uit alle kruinen, uit alle tronken,
 hoog in de lucht en laag in het riet,
 met korte roepen en lange ronken,

wio-wio,
 wi-wi-ti-wiet,
 en weg en weder,
 en op en neder,

een duizendstemmig ochtendlied.

En vraag niet waar ze vliegen of springen:
 Ze zijn er, ze zijn er, ze zijn er, en zingen!

Het kettert en schettert
 van bij en van ver,
 en klettert, klabettert,
 gedurig van her.

't Is scheppen en schieten dat schuifelen, schuifelen!

lijk water bij emmers, lijk graan bij ruifelen!

Gil, gil op gil!

nu tieren en tuiten

de kleine schavuiten

luidschreiend en schrill;

en ruiten

rammelen,

bin-bin-bon-bammelen,

naar onder met rinklend geril...

dan stiller weer, stil...

Tjiep, tjiep! doen de musschen;

de meezen ti-tie!

de merel daartusschen

fluit mannelijk mee.

De nachtegaal, hoor! Al trager trekkend,

daar zwelt een laatste en zware toon,

zachtslepend, lang en langzaam rekkend,

gemeten schier en eendlijk schoon.

Het is alsof de boomen spreken,

en tranen, tranen, tranen leken

uit elke kroon.

Doch snijdend weer snapt het,

en piept het en klapt het,

of blaast het,

en raast het,

en roept het dooreen;

En boven, daarboven, ti-ti-ti-tieren,

lierlieren, lierlieren,

de leeuwriks die hooger den hemel inzwieren,

zoo heerlijk alleen!
De boschjes, die met elkander ijveren,
de boschjes, alle twee,
ze slingeren, slaan en schijveren
de klanken over de wee.
De bloemen fluisteren tooverwoorden;
en 't beekje, vol tot aan zijn hooge boorden,
trilt rimplend mede in 't wonderschoon geschal,
en mengt
en brengt
de duizenden akkoorden,
te zaam tot éénen rhythmenva.

LENTEREGEN. †

Slagwater plast de regen.
 De zonne scheurt de lucht
 En teekent op de wegen
 Haar tooverende vlucht.

Het giet, het giet gestadig!
 Geen losse druppels meer;
 Maar vast en ijzerdradig
 Rechtreesemend en zeer.

Het ruischt en kruist en dwerelt,
 Het spokt en spat uiteen.
 Witschuim komt opgepereld
 En perelt weer verscheën.

Al schubbe, al schubbe en schilfer,
 Met kleuren, duizendvoud.
 Mijn zole druipt van zilver,
 Mijn oog is blind van goud.

Kijk! wolken in de plassen,
 Gescheld, geschipt, geschaapt;
 En hemels, die verrassen
 Met blauw, dat donker gaapt.

Het is of met de vlage
 De lucht aan flarden vloog:
 Een grijsdoek zakt omlage,
 Een blauwdoek trekt omhoog.

Het grijze krimpt alsan en
 Daar wordt nu met geweld,
 Een speierboog gespannen
 Totdat hij springt en smelt.

Al matter en al minder.
 In tweeën valt de rond.
 De stukken zitten ginder
 Te gloeien in den grond.

Het blauwe spreidt zich open
 Oneindig, klaar en diep.
 De zonne schudt, en dropen
 Die peerlen uit dien iep?

De wolken staan geheuveld,
 Heel ver, lijk stapels wol,
 Geplukt en uitgestreuveld,
 Al barmenwijze en bol.

En al de zwarte boomen
 Wit-druipen van het vocht;
 En al de wateren stroomen
 Naar beek en bekebocht.

De hallempjes omhelzen
Elkaar in zwaren zwijm;
En op den bast der elzen
Blinkblankt een lage lijn.

Ei, ziet die bonte duiven
Wegtuimlen door het licht!
Ei, voelt die winden wuiven!
Dien gloed in uw gezicht!

O Lente, o zon, o regen!
O licht- en luchtgeweld!
Er waait een sterke zegen
Gevleugeld over 't veld!

DEN AVOND ZIJGT ALS ZEGEN. X

Den avond zijgt als zegen
Om heide, weide en zand.
Vaag worden al de wegen,
Eéndonker met het land.

De grijze verte nadert,
Onhoorbaar, kalm en zacht.
In 't blauwende gebladert
Daalt stille vredenacht.

De hemel heeft zich rustig
Om de aarde heengeveld,
En zoent haar nu, wellustig,
In zwijgende eenzaamheid.

SCHOONE NACHT. †

Schoone nacht! De sterren
Liggen op de lucht.
Door de donkre sperren
Ruischt niet één gerucht.

Wonderzoete geuren
Walmen uit de wei.
Beek en wilge treuren
Duister allebei.

Vager zijn de verven,
Al in één gebracht.
Alle levens sterven...
Droeve, schoone nacht!

DE NACHTEGAAL.

De mane monkelt door de doomen;
 De derve beke vangt een straal;
 En eensklaps hoor ik uit de boomen
 Een orgelenden nachtegaal.

Horkt, hij begint, en 't rolt gegoten!
 Gezapig, zeker, zoete en luid.
 Met: tu, tu, tu, drie klare noten
 Getrokken door een lange fluit.

Allengerhand al gladder, gladder;
 En, eer ge 't wel geware wordt,
 Daar loopt hij van zijn hooge ladder
 En trillert op de laagste sport.

Nu vloeit het, reis en reis het water,
 Van de eene bocht naar de andre bocht;
 En met een keer, een hel geschater
 Als van een leeuwrik op de locht.

Maar doffer duwt en dopt hij dobbel
 Zijn stuivers op 'nen houten toog,
 Of blaast een langen brobbelbrobbel
 Lijk met een strooijpke in de loog.

Dan meet hij weer en mikt een wijlke,
 Luurlure-lure-liet! liet! liet!
 Totdat hij, zjuut, zijn vlammenpijlke
 Met éénen trek de lucht in schiet.

Een poos: hij pijnt, en trotsch en treurig,
 Verkropt hij nauw zijn nood en nijd.
 Hij zet zijn zaag, en zaberzeurig,
 Verbergt hij onder spot zijn spijt.

Twie-twiere-twie, hij zweept zoo vinnig,
 Tot wervelstriemen, stralen bloeds,
 En tuo-tuo-tu, uitzinnig
 In 't machtig breken des gemoeds.

Nu moet het al en teenemale
 Bij snakken, snikken uit zijn keel.
 Nu moet zijn leede, lieve kwale
 Gewiegd op waterklaar gekweel.

En lijze vaart hij voort, gedreven
 Door lichte golving van de stem,
 Als zongen de oude lust en leven
 En de eerste liefde weer in hem.

Hij tureluurt vol tonggetoover,
 Hij zoetevoorst, hij zingezang...
 't Is of hij los van tak en loover
 Op liederen en vleugels hangt.

Hij rijst, hij rijst, in wilde repping,
 Op hemelheimnisvol geluid;
 En wonderbaarlijk wordt een schepping
 En sterft voor schooner schepping uit:

Een dageraad, een zonnezegen,
 Een bron, een stroom, een zee van licht;
 Een avondblauw, een sterrenregen,
 Een maan op 't meer in dubbelzicht.

En hooger, hooger, en daarboven,
 Hij zwiert op breede melodij,
 Langs tulpentuinen, rozenhoven,
 Het gouden Paradijs nabij.

Plots waait de wind; de kruinen weenen;
 De schuifelaar verschiet en tuit;
 En, daar! hij valt, en ik meteenen,
 Op manke vlerk den hemel uit.

HET PUITEKEN.

Geen kloef en kletst er
In 't krakende kruid,
Of, plompel daar pletst er
Een puiteken uit.

Het dompelt in 't water
Zoo pootig te per,
En een kringetje gaat er
Een voetje ver.

Het schiet hem zoo stille
En het rept meteen
Zijn buik en zijn bille
En zijn achterbeen.

Het strekt hem en strijkt, en
Hoe dieper het duikt,
Hoe lomper het lijkt, en
Hoe dikker gebuikt.

Het sribbelt en strevelt,
En, eer ge 't ziet,
Daar kruipt het en krevelt
In 't roerende riet.

En maak maar gedruisch, en
Stamp maar een keer:
Het zit in zijn kluis en
't En toont hem niet meer.

ROND DE WEIDE.

Een nevelige morgen!
De gierige zonne, zit
benauwd als 't ware, en wit
van waken, zien en zorgen,
in 't grijs geluchte, en houdt
er al haar goud
verborgen.

Hoe donker schijnt de meersch,
waar bloemen zonder geuren,
bleekgeel en blauw en peersch
in treuren.

Beweegloos staat de koe
in 't gras, en ziet niet hoe
rond haar, de malle kippen
de wei doortrippen,
en 't groen aftippen.

Ze rekt, van 's morgens moe,
den rooden hals, roept geeuwend,
schreeuwend:
boe!

en sluit haar muil, traag, toe.
 Geen meesjen in den hagedoren;
 geen hemelleeuwrik stijgt
 en laat zijn hooglied hooren.
 De morgen droomt en zwijgt;
 geen aarke nijgt
 in 't koren.

Ik hoor alleen een hol
 tweevoudig roepen, vol
 en diep, als 't ware
 de klare
 zware
 stem, van een die lijdend zit
 ten gronde;
 die boet en bidt
 en klaagt in 't ronde...
 koekoek! koekoek!
 Daar komt ginds, boven de elzenhaag,
 een lompe
 donkerbruine vogel, laag,
 met plumpe
 vleugelslagen, traag, heel traag,
 wegscherend over meersch en zompe.

DE MEREL.

Een halve rave, doch oneindig fraaier,
 Vervliegt de merel, twee, drie beuken ver,
 Schuift beetende zijn staart gelijk een waaier
 In bekken toe... en... stil... 't begint van her.

Geen zingen is 't, maar lustig-helder fluiten,
 Op snok, alzoo een mannemensch op straat;
 Ruw-juiste, luid, al bont en al van buiten,
 En stompe klompen kleunen op de maat.

Het rolt er uit, vol zoete binnenleute,
 Met zekerheid van zake, en zonder haast, —
 Een zware galm die uitstroomt, in één geute,
 Hoog boven al dat roezemoest en raast.

't Is: tlu-om-tlu, een feestgelui van klokken,
 Met, kort daarop, een rassen orgeldraai...
 Tom-tom! den inklop... tlu... om... tlu... in brokken
 Hetzelfde, met een zucht bij elken zwaai.

In kwinten tracht hij naar omhoog te kwinken.
Ta-jahu-ahu-ahu, hoort hem doen!
Wel zesse, zeven keeren zegend zinken,
En dan een klets, lijk stokken in het groen.

't Zijn bengels in den boomgaard! Lijv'lijk dompelen
De rijproode appels speitend in de gracht.
En weder schudden, weder schuifelen... mompelen
Dan, binnensmonds, en frazelen heel zacht.

Het druppelt trekjes, schijnbaar onbeduidend,
Maar vol gevoel, vol innigheid die bindt;
Liefteederlijke klachtjes, droef verluidend,
Gelijk een douwlied bij een ziekelijk kind.

Tuurluhuja! Hij zeemt en zabbert, smoorlijk
Verliefd! Tuurluhuja!... Doch, al met eens,
Hij kropt, hij kraait, hij schreeuwt, en 't is niet hoorlijk
Zooveel gejubels na zooveel geweens.

Een schrille kreet nu, net een kraai die kraste;
Een schettering, een ekster nagenoeg;
Een dol gesnap van wijven aan de waschte;
Een helsch lawaai van bolders in de kroeg.

Hij buischt op tafel, boven het gebabbel,
Of tuischt om noten om een halven kluit;
Wint slag op slag, gooit heel den boel te grabbel
En lacht het teerlingventje vierkant uit.

En gulzig binnen giet hij, bek wijd-open,
Slokslokt dat 't stroomt en staan blijft in de keel,
En, spijtig om 't gestorte, draait bezopen
Zijn nekke scheef en bei zijn oogen scheel.

Hij kan niet meer . . . scheurhaperend op de tronken
Relt nog een ratel door het boomgewelf;
En . . . uit! . . . De merel hoort het vaag verronken,
En zet zich suf te mijmeren bij zichzelf.

UCHTEND AAN ZEE.

De morgenzuivre zon wordt zichtbaar over zee.
 De wateren, die er witte vreugd om hebben,
 gaan langzaam voort hun breede zwalpenzwee
 van statig ebben.
 Het stroomt van 't strand ... en, waar nog pas
 een stuwning was
 van baren aan het dansen,
 strekt nu een laag van levend glas,
 dunglinsterend met spiegelglansen.
 Daarboven praalt de zon, en rijst ...
 Daaronder daalt ze groot, en grijst ...
 Niet heel gedoofd, maar teeder zijn haar tinten,
 als ze in een vlottend vlies verdwijnt,
 daar blinkend,
 zinkend,
 schooner schijnt,
 en er haar pronkbeeld in gaat printen.
 Doch evengauw
 nu, tipt ze,
 glipt ze,
 en valt in 't blauw,
 gekogeld!

De spiegel droogt;
het licht verhoogt;
en 'k zie het zeegevoelt',
 grauw,
het duin ontvluchtend,
met flauwe schauw
opschieten in den hoogen uchtend.

JONGE TERWE.

De terwe staat te blaaiërblekken,
Breëblaarde en blad op blad gevlijd,
Met ijde plaatsen, zware plekken
Vol donkerdikke groenigheid.

Noch steel noch auwe! Al effen pluimen,
Gelijk van lisch, gelijk van gras!
De wind vergooit, in gekke luimen,
Dat waaigedweë vloiegewas.

Kijk, hier en daar, en ginder nog, ge
Bekent ze aan haren stekeltop,
Zwiert rilde en recht de dunne rogge
Haar blootgevochten schachten op.

Geen vogelkens die vechten, aaien!
De wind is dol, de wind gaat diep!
En, of hun stemme mocht verwaaien,
En geven ze noch pst! noch piep!

Maar, weg en weder, waagt en wentelt
De veelgevoorde korenwee,
En draaft en draait, en draalt en drentelt
Gelijk een lage zomerzee.

Nu open, dat het goudt en geluwt!
Nu toe weer, dat het grijst en grauwt!
En, woe! het donkert! woe! het deluwt!
Het blinkeblankt, het blutseblauwt!

Ho, laat de vogelkens maar zwijgen;
De terwe tiert, de terwe zingt!
En ieder opslaan, ieder zigen,
Flikflakt en fluit en schuiferlingt.

Het is al weelde en jonge leute.
De wind is dol; hij mag, hij mag!
De terwe schiet, bij elke scheute,
Gekriebeld, in een schaterlach.

EEN VINKSKE.

Een vinkske! Een vinkske!
Daar zit het, zwijg, —
Een levend dingske,
Op een dooden twijg.

Het borstje bibbert;
Het keelke zwelt;
Het bekske slibbert
Van 't klankgeweld.

't Zijn versjes, zeere,
Onvatbaar kort,
In éénen keere,
Der-uit gestort.

Tzit-tzit-tzit-dap-dapper
Dewingihee!
Tzit-tzit-tzit-rap-rapper
De heele ree!

Tzit-tzit-tzit, een ander!
Nog één, nog één!
Tzit-tzit-tzit, wie kan-der
De voeten scheên?

Tzit-tzit-tzit, 't gesnepper
Wordt dom en dol.
Tzit... halt! Ik heb er
Mijn ooren vol!

HET VLAS STAAT IN DE BLOM.

Het vlas staat in de blom,
Al groen en blauwig;
En 't windje vliegt er om
Zoo vleiend lauwig.

De herels rechten flinks
Hun teere topkens,
En keeren, rechts en links,
Hun kleene kopkens.

Hoe zot en preusch ze zijn,
Elk met zijn vaantje
Van hemelblauw satijn
Op 't groene staantje!

Hier beet een bruine bie;
En ginder, ginder,
Vlug weg en weder, zie!
Een witte vlinder!

En voort, tot waar dat blauw
En groen in 't koren,
Vol lokkend grijs en grauw,
Verloopt, verloren;

Zoo ver als omendom
Het oog kan dragen,
Het vlas staat in de blom
Te wiegewagen.

EEN HELLE HEMEL.

De velden sluimeren rustig
 in middagzonnenschijn.
 Wellustig
 boeit het blauwe kristallijn
 den blik, die niet verzaad wil zijn.
 Een watten wolkje kuiert
 traag vóór de zon, en, goud
 geworden, houdt
 ze omsluierd
 in een floers dat 't oog doorschouwt.
 Hoe blinkend branden
 die ronde randen,
 waar de zon haar licht op giet,
 waarover ze gouden schichten schiet!
 Daar valt een schaduw, levend
 uit de lucht;
 een schaduw als een zucht,
 die zwevend
 op, en bevend
 over de vlakke vlucht.

De boomen,
 lang zoo lauw en luw,
 ontwaken schuw
 uit hunne loome droomen.
 De haver wiegelt bel op bel
 en klingelt als een klokkenspel;
 De rogge buigt haar reuzelende aren;
 en 't kleinste kruid gevoelt zich wel
 daar 't koeltje is omgevaren...
 Weer steekt de zon, en alles licht
 te sluimeren onder 't zware licht.
 Hoor, flitseffets!
 Ginds fladderen witte duiven
 achter 't grauwe
 koren op.
 Ze stijgen snel. Ik zie geen kuiven
 meer, slechts nog geen flauwe
 schemering van hals en kop.
 Ze zijn zoo hoog, zoo klein, en schuiven
 nauw zichtbaar langs de blauwe
 lucht, ver boven tin- en torentop.

IN 'T SPERRENBOSCH.

Het zonlicht wriemelt
zich langzaam los,
en kruipt en kriemelt
in 't sperrenbosch.

De schauwen
van de kruinen
verflauwen
en verbruinen
zijn wemelenden gloor;
en honderd strepen glijden
de stammen af, en snijden
er luchtig,
vluchtig,
door.

Hoe vlug dat spel en vurig!
hoe dartel-ongedurig!
Het geurig gers,
met mossig grauw
doorspikkeld,

waar, vallend-versch,
de dauw
op dikkelt,
hangt net en nersch
in licht en schauw
gewiegewikkeld.
De gele brem, kijkt hooggekleurd
op 't bloode
roode
bloemken af, dat kruipend
treurt,
en dat ge, stuipend
slechts, bespeurt.
Doch hoog en laag, op vale veder,
fladdert en fluit het weg en weder.
Het schettert,
kettert,
al dooreen.
Ze roepen
en snoepen,
ze piepen
en kriepen,
elkaar verguizend
in 't gemeen.
Ze zingen met duizend:
Ik hoor er geen!

O HEIMLIJKHEID DER ZWARE BOSSCHEN.

O heimlijkheid der zware bosschen,
 O heerlijk-wondre samenwas
 Van boomen, struiken, varens, mossen,
 Bedekkend loof en donker gras!

De boomen! Eiken, olmen, beuken!
 En hier een spar, en daar een berk!
 En al die zangen, al die reuken,
 Als in de koren van een kerk.

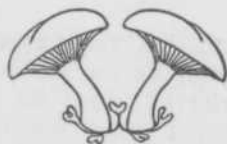
En laat er zonnegoud door sprietelen,
 En smelten om een hoogen halm!
 En laat er wolkenweelde uit gietelen
 Als water van gewijden palm!

Neen, geen muziek van haren snaren
 Zoo malschgemeten en zoo juist,
 Lijk als daarboven, door de blaren
 Een zachte regen zijpelruischt.

Maar ook geen stilte, zoo verheven,
Als waar de val der voeten smooft,
De bladerkens op adems beven,
En 't zuchten der geliefde stoort.

Kom dan alleen, om lui te luistren,
Bewondrend en bewogen, bij
Het wilde fluiten, flauwe fluistren
Van wind en vogel, beek en bij.

En lig er lang, en droom er droomen
Van al-natuur, al-heerlijkheid,
Zoo hoog, dat 't schutgewelf der boomen
Geen schepsel van den Schepper scheid'!

OVERTROKKEN LUCHT.

Zwartgrauwe wolken wegen
Uit lage luchten.
Gezapgig zijpt de regen
Op al de vruchten.

De korenaren wiggelen
Zwaar weg en weder;
En dikke druppels biggelen
Hun stekels neder.

De beetten, waar een bijze
Zoo wild in klatert,
Ze lutsen, lijze, lijze,
Blauw overwaterd.

De klaargeblomde klaver,
Zoo schetterkleurig,
Ze ligt nu met den daver
En dobbert treurig.

De zadenvolle bollen
Die 't vlas omtoppen,
Verrillen en verrollen
In 't droevig droppen.

Er waait een klagten, weenen,
Een ziekelijk zuchten,
Altoos en allenthenen
Door al de vruchten.

BEETEN.

Vlug zaaien zonne-
En windgeweld
Een wilde wonne
In 't beetenveld.

Het waait als een webbe
En over en her.
't Gelykt een ebbe,
Gezien van ver.

Aanschouw me die tinten
Van blank en blauw,
Uitlopend als linten
Door groen en grauw.

De grove groeze
Ze lacht en lutst;
En hoor eens, hoe ze
Klakkleuterend klutst.

Ze prevelt en pruttelt,
Ze kreukekraakt;
En 't loover ruttelt
Dat loover raakt.

Nu worden de reken
Weer donker en stil:
Het is of 't er spreken
En zwijgen wil.

KORENLOOP.

't **G**roen geboren
 jonge koren
 schiet zich in den zonnelach,
 zienderooge
 recht omhoog,
 drie, vier duimen, elken dag.

Al de pijlen
 ijlen, ijlen,
 vóór het kruipend-lage kruid,
 en ze stroopen
 onder 't loopen
 hunne lichte kleeren uit.

Dan, verflauwend,
 grijzegrauwend,
 gaan ze mijde, gaan ze moe,
 hijgend, zwijgend,
 nederzijgend,
 naar den heeten zomer toe.

Oud geworden,
goud geworden,
ei, daar liggen ze overhoop,
en nog spreken,
ze in de reken,
van den lastig-langen loop.

ZOMERVLAAG.

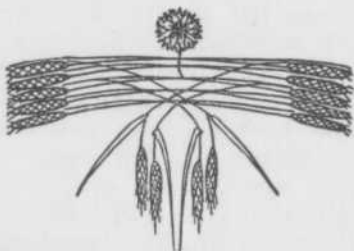
Regen en hagel, al dooreen!
 Ruischend
 en bruisend,
 in eens beneên,
 klettert
 en spettert
 het, steen op steen.
 Gruisdikke dansen de beiers in 't rond,
 en plekken
 en dekken
 den grauwen grond.
 Goten gieten
 water en schuim.
 Grebben groeien
 ongestuim;
 vlieten
 vloeien
 rustig ruim.

De regen valt schuiner;
 de hagel houdt op;
 de grond wordt bruiner
 bij elken drop.
 't Plankiertje ligt nog dikbeleid
 met korrelronde wittigheid,
 die, bleeker,
 weeker,
 saamgepakt,
 Flets wegdooit waar een zool in zakt.
 Het water kruipt
 en krimpt al lager.
 De regen druipt,
 maar trager, trager...
 Heisa! Daar zijn de jongens! Hop!
 de broeken op!
 blootbeende
 en druistig, dretst
 en plast en pletst
 er één de
 bende voor, in 't water!
 De zonne schingt en lacht om hun geschater.

PLAT KOREN.

Al morgen en al licht!
 Over wegen,
 over voren,
 ligt
 het platgeslegen
 koren
 roerloos op zijn aangezicht.
 stil, stam op stam, en aarke op aarke.
 Zacht leest het windje een zilverdrop
 van 't zwaarbeladen hoofdjen op:
 doch nergens roert een haarke.
 Kijk, daar steekt een auwblauwblom
 haar kroezelkopke tusschen.
 Ginds nog één, nog,
 zoovele, en, och,
 zoo dik als naalden op een kussen.
 En in en uit, en omendom,
 fliefladderend vliegt,
 en kriipt en klaagt, en gekt en liegt,
 een bende grauwe musschen.

Maar wie toch zit en leeuwerikt
zoo tijdig
ginder boven?
Hij tiereliert en wiekenwikt
aardmijdig
opgestoven;
hij klimt en kleint, hij blinkt en blik
half nijdig
in den zonnenoven ...
De hemel brandt, en alles ligt te stoven.

HET EKSTERJONG.

Veel jongens woelen in het land,
 en kletsen met hun hand,
 in 't zand:
 Kalle, kalle, kalle!
 Het malle
 ding komt, bont en vet,
 tot hen getrippeld, tred voor tred.
 Het wipstaart, schuddebolt, verzet
 heel zoerjes
 zijn kallevoetjes;
 doet, met
 pretentie,
 zijn reverentie;
 kropt even, en belet
 zichzelf met welgevallen,
 net
 als Juffer Niemendalle.
 En, op den zandweg, proesten alle
 het uit van pret.

WIT GEITJE.

Wit geitje, gebonden
Aan koord en paal,
Weidt, ronden op ronden,
Zijn kantje kaal.

Het scharrelt en krabbelt
Zoo danig en dol;
En knaagt en knabbelt
Zijn buikje vol.

Het staat nu te kroppen,
En terdt meteen,
Op de uiterste toppen
Van zijne teen.

Het velt, alvorens
Het verder drilt,
Zijn kop en zijn horens
En beukt in 't wild.

Bee, bee! Nog een mager
Klein beetje gestekt,
Dat korter en trager
In 't mulke trekt;

Dan, neer op zijn knieën,
Daar bidt het bedaard
Zijn litanieën
In zijnen baard.

IN DE GLOEIING.

Vol smoren en vol smook
Hangt de aarde rings te stoven,
En duikt met dikken rook
Den geluw-rooden oven.

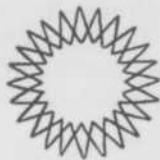
Het blaakt, het vunst, het smeult.
De bladeren verbruinen.
En, langzaam afgebeeld,
Zikzakken al de kruinen.

Zie! veld en wei doorstaan
Een schrikkelijke gloeiing;
En knop en vrucht vergaan
In een gemeene schroeiing.

Gebloemte, gras en klaver,
Besterven 't flets en fleeuw;
Alleen de witte haver
Draagt hoog haar zomersneeuw.

Doefdof, als met een zucht,
Ontbrandt de roode terwe,
En laait nu met de lucht
In ééne vlammenverwe.

De dag, die rood begon,
Zal rijpend nog verrooden;
En 't avond licht de zon
Op duizend stille dooden.

DRIEWIELKAR.

Een driewielkar in drie wagenslagen.
Een aalbak er op en een boever er vóór.
Een vos en een baai die staartevagen,
Met ronkende dazen rond hun oor.

De speken kraken, de bossen piepen,
En 't heele getrek verrollebokt,
Alover den hoogen, aldoor den diepen,
Naar rechts en naar links geschud en geschokt.

De kantkorst valt gebrokkebrijzeld
Onder het wiel, dat schuinend draait,
En komt er weer uit, gemalemijzeld
Tot zand, dat wolkend den weg omwaait.

Steeds verder in 't breede spoor geschommeld,
Doch zijlings op de barmen geschoord,
Put-in, put-uit, daar bommebommelt
De karre langs 't witte karierken voort.

Steeds verder. De paarden trekken trager,
Het piepend en kriepend gerucht verflauwt;
En 't verre gevaarte wordt vager en vager,
Vernepen naarmate de weg vernauwt.

Waar zijn nu de boever, die zat op den dissel?
De donkere baai en de glimmende vos?
De draaiende wielen en 't spekengewissel?
Het ronde beslag en de bultende bos?

Onzichtbaar, onhoorbaar, gezakt en gezonken!
Alleen op den zonnigen zandweg, blijft
Het logge karteel nog, zon-omblonken,
Dat slepend tusschen de grassen drijft.

INHALEN.

De schooven staan geschakeld
In stuiken over 't land.
De sterke zonne bakelt,
En steekt ze in brand.

Met koninklijk behoorte,
Om koninklijken buit,
Rijdt nu de boer de poorte
Der hofstede uit.

De paarden eerst, gekoppeld;
De wagen achteraan;
De boever aardeschoppelt
In 't vlugge gaan.

Twee, drie, en nog... Met rukken
Klinkt ijzer, bokkelt berd.
Het schokt, of 't al aan stukken
Getrokken werd.

Ze rijden, hu! ze rollen
Door 't baardig stoppelveld.
De schooven schuddebollen
Van 't wielgeweld.

De zweepen vallen, zwenken...
De boevers zien den boer
Met hooge handen wenken,
En staken stoer.

Ze staan: Schuimpaarden blazen,
Schuddend, met staart en kop,
Nauw net en dikke dazen
Wipdansend op.

Een ademing gebeid, en
Daar vallen ze aan het werk,
De mannen en de meiden,
Als mannen sterk.

Ze trekken bij de banden
De stuiken overhoop;
Snijden door 't stroogoud van den
Gewrongen knoop;

Bevechten, uitgelaten,
En ruig en zwaar en heet.
De stroochoed bergt gelaten
Schoon-bruin van zweet.

Ver gaan ze, lijk vermindrend,
Kortbroekte, wijdgerokt.
De wagen, zakkend, zindrend,
Komt nageschokt.

Aanzie me daar, vol leven,
Den greep in handen, staan,
Eén man om op te geven
Voor twee die laân!

Hij spiest de schooven, zwaarig,
Keert ze om, en tilt, en torst.
Zijn hemde gaapt, en, harig
Ontbloot de borst.

De man daarboven vangt ze —
Het ruischt als lisch en loov'r —
En, met een armzwaai, langt ze
Den derden ov'r.

De derde, gretig grijpend,
Vergooit ze, schikt en tast,
En duwt ze, knieëknijpend,
Met vuisten vast.

Gelijkgeleide lagen
Gaan goudig in de lucht,
Zoodat de zware wagen
Van dragen zucht.

De kabels! Hup! Ze spannen
Ze nijdig, strekken straf.
Een dubb'le knoop... De mannen
Slierhanden af.

Vooruit! De paarden straffelen.
Het kraakt door berd en bos.
De zwepe knalt. Ze tjaffelen...
En 't voer komt los!

Het beukt, het bokt, het bommelt,
Op, neder, recht en scheef,
Een gouden berg, die schommelt
Door draai en dreef.

Dat schaliedak!... Die toren!...
Die burcht, met wal en muur!
Daar bergt de boer zijn koren
In schelf en schuur.

En weder komen, gaan ze,
Van 't veld tot aan de poort.
En weder lossen, laân ze,
En rijden voort.

Doch warmte en licht verflauwen;
De zonne, schijverschuin,
Verlengt de vage schauwen
Van stam en kruin.

Nu staan, op stuk en stoppel,
De boever, 't volk, de boer,
En baaide paardenkoppel
Vóór 't laatste voer.

De zonne, die in 't zinken
Haar zomerwerk beschouwt,
Laat roode blijdschap blinken
In bos van goud.

Jochei! Nu 't al gelaân ligt,
Jochei! den Mei geplant!
En zingend, zon in 't aanzicht,
Verlaten 't land!

Uit lucht en aarde, stralen!
Op lucht en aarde, stoet!
Roo-wolk en wagen pralen
In avondgloed.

En in dat wonder weemen,
Vol zang- en lichtgeweld,
Bedankt den Vorst der heemlen
De vorst van 't veld.

AARDEBRAND.

Omhoog, en schier in 't loof verscholen,
Van elzenhaag en dorenstruik,
Ontwaar ik weer den witten molen
Met ronde kap en ronden buik.

Pal staat hij, de oude windenwachter,
Scherp loerend om den gouden hil,
En houdt, op zijnen rug van achter,
Nog alle vier zijn armen stil.

Verdrietig ziet hij van zijn hoogte
Om klaverdries en weideland,
Den stommen strijd van natte en droogte;
Het worden van een aardebrand.

Bleekblauwe wazig-dunne doomen
Slaan ringsom uit en trekken op,
Heel trage, trage, door de boomen,
En blijven drijven om hun top.

En even trage, trage, zinken
De grauwe lauwe luchten laag.
De naaste velden braân en blinken,
Maar al de verten kleuren vaag.

Het licht wordt flauwer, immer flauwer:
En 't hofje, waar de zon in zit,
Wordt zelf al grijzer, zelf al grauwer,
Alleen de molen is nog wit.

't En wil niet waaien! zucht de wijze.
't En wil niet waaien! zucht de rook.
En al de boomen, lijze, lijze:
't En wil niet waaien! zuchten ze ook.

Doch ei! De zonnestrallen scheuren
De nare nevelen uiteen.
Het landschap klaart in blijde kleuren:
De witte molen treurt alleen...

ZWARTGROENE POPULIER.

Zwartgroene populier,
 Die in de zonne klettert,
 Wat wil dat wild getier
 Daar uwe kruin van schettert?

Wat is er dan met haast
 Zoo dievelings vergaderd?
 En rept en roert en raast
 In 't ronkende gebladert?

Daar woelt en walewiept
 Een wereld kleine gekjes;
 En piepe-tjiepe-kriegt
 Met schrille snebberbekjes.

Meteen een dof gezoef,
 Bijwijlen aan 't versterken
 Door hier en daar een roef
 Van openslaande vlerken.

Al vogels, links en rechts,
Die snoepend, ondertusschen,
Pikpikken als de spechts,
En moorlen als de musschen.

Al vogels in uw muit
Fliefladdrend op en neder.
Geen ééntje valt er uit
Of toont me kop of veder.

Doch langer niet, o boom,
Verdraagt gij al dat leven.
Gij schiet uit uwen droom
En al uw bladjes beven.

Gij schuddebolt... en... schuift!
Al schreien en al schreeuwen,
Neer uit uw kruine, stuift
Een dikke duizend spreeuwen.

DE EENDEN.

Het avondt grijze-lijze;
 de lucht is koel;
 processiewijze
 gaan de eenden uit den poel.
 Geen happen nu, geen wroeten,
 geen kwakend hennengroeten;
 maar kop heel hoog, en kuit heel laag,
 gewichtig-traag,
 met vasten val van roode voeten,
 en spannend vlies van teen tot teen,
 draai-waggelen ze achtereen.
 Voorop de woerd, licht te onderkennen
 aan breê gestalte en statigheid,
 een glanzig-groenen kop, en glanzig-groene pennen
 op grauwe pluimkes plat geleid.
 Hij steekt den weg uit, metend
 zijn stap, door aarde en stroo, langs kot en stal;
 en treedt, en trapt, en kijkt niet om, wel wetend
 dat heel zijn volkje volgen zal.

En wit en bruin, met stof bespikkeld,
 daar komen ze ook, op manke maat,
 zoo goed het gaat,
 gat-op, gat-neer, gewringewrikkeld;
 en geene en druischt, en geene en draalt,
 noch overschrikkelt,
 noch achterhaalt.

En nog, én nog, én nog! Ze trekken,
 een heele reke gele bekken.
 Een oude goele, met haar broed,
 sluit stom den stommen stoet.

De kiekskes, drollig,
 wollig-
 wit,
 verlengen, in 't kleene,
 't ééne
 gelid.

Van jongs af wijs bedijgend
 staartwippelen ze zwijgend.
 Tot zelfs de kale kakkernest
 haasthuppelt bij de rest.

Om heel het hof, zoo gaan ze, komen
 en gaan ze, in rang,
 hun vromen
 ommegang.

Dan, al opeens, het waait, het donkert in hun veeren,
 de lange lijne kronkelt krom,
 en woerd, en eend, en kieken keeren
 den schuurhoek om.

DE KERNHOND.

Vroegmorgens, eer de zonne bernt,
 loopt, in de schaduw, achter 't huis,
 de hond in 't wiel, en kernt.
 Hij klimt, hij klimt, en 't draaigedruisch
 van as en speek en beurend berd,
 volgt steeg en staag,
 gelijkig-traag,
 de mate, die hij terdt.
 En af en aan
 de pooten gaan,
 de voorste voren, links en rechts,
 en de achterste achter, links en rechts;
 hij knieëknikt;
 hij teenentikt;
 zijn groote kop slaat weg en weer
 en heel zijn tong roodt neer.
 Zoo voort en voort!
 Hij ziet noch hoort.
 En als de zon al hooger reikt,
 en over 't dak omneder kijkt,
 dan ziet ze hem op zijn berdelbaan,
 na zooveel uren wegs gedaan,
 op de eigen plekke staan.

IN DE DREVEN.

De middagwolken schuiven
 log en eeuwig
 lang gelijfd,
 sneeuwig-
 wit, of blauw als druiven,
 lager, laag... De hemel drijft.
 Geel op een wolkrand, ijlings
 verfraaid,
 zit schrijlings
 de zon, die licht en laait,
 en door de holte
 zijlings
 een volte
 vuren zaait.
 De dreven
 leven!

In 't lachend kruid
 slaan al de boomen schaduw uit.
 Wat eksterkopjes!
 twee, drie, vier!
 Pikzwarte dopjes,
 met streepjes vier.
 Ze trippelen,
 wippen:

rek, rek, rek!
en tippelen,
snippelen,
bek op bek.

Opvliegend en vlugjes
weer neergevlijd,
daar gaan ze,
daar slaan ze,
vol koddigheid,
hun blinkende rugjes
met goud beleid.

Weer rijden ze regelmatig
en rekewijs in 't rond;
en sleepen, stijf en statig,
hun staarten langs den grond.

Nu schijnt er een veder,
een kopje wit!
dan worden ze weder
zoo zwart als git.

Doch uit is 't geflonker;
spelensmoe,
slaan licht en donker
den hemel toe.

De middagwolken trekken
te zamen, zoom bij zoom.
En de eksters gerrebekken
ginds op een hoogen boom.

AAN 'T STRAND.

Hoe jong de zee nu joelt en ruischt!
Van waar de branding rookend bruist,
tot aan die wolkenhoven,
aangrijpelijk wit op grauw,
met blauw
van lucht daarboven,
is 't roeren-doen
van groen op groen,
maar zonder hoogworp, haast al even,
zoodat men aan den ronden rand
nog spatten ziet van waterbrand
op breede ruggen leven.
Bontkleurige zeilen, klein en groot,
en bleek en grijs, en bruin en rood,
draaldrijven om of plumpeploegen
op donkre boegen.
Hoe vreemd daar, achter blaas en vouw
van tentendoeken, karrenhuiven,
met strepen waterblauw van druiven,
die burcht in rouw
toe-schijnt te schuiven!

Doch hier aan 't strand, bij zonnelach,
groeit dik een meeuwenkermisdag.
Als eenden gaan ze zedig zitten,
of vliegen op met ravenslag,
wegzwaluwen en witten.
Het wit, het waait, al sneeuw en pluim.
Of 't zeilen zijn, of meeuwen, schuim?
't Vliegt alles licht op zware
bare.

OVER 'T GROENSTE WATERBLAUW.

Over 't groenste waterblauw,
Klaar als dauw,
Loomt de lucht nu lavend;
En 't beroosde wolkenwoud
Laat zijn goud
Duistren met den avond.

Verre valt aan rimpeldans
Schuine glans,
Bronzig en gebroken.
Zonne zelve zit entwaar
In het haar
Van een wolk gedoken.

Zie, daar schijnt ze, toont een tip,
Lijkt een schip,
Wankelt om, en, woelend,
Komt in halve, in volle volt',
Uitgebold,
Rood tot blauw verkoelend.

Zonder kroon en zonder straal,
Louter staal,
Dooft ze 't kleurgeklater
Van de golfjes; maar in ruil
Zet een zuil
Rooder goud in 't water.

Rook van rare schouwen slaat
Ze in 't gelaat
Grijsgevlotte vlekken.
En een zwarte vooglenlijn
Vliegt er fijn,
Fijn gescheid door trekken.

Lacy! Eer ze zinkt in zee
Ligt ze alreê
Dood in 't grauw gedompeld.
Lijze, lage, trage en zacht
Daalt de nacht...
't Water mist en mompelt.

ZEILENPROCESSIE.

De zee ligt duister lijk arduin.
 Ginds verre vormen, kruin op kruin,
 De lage wolken vage lanen.
 En zijwaarts, voor de vlaag gevluht,
 Staan huiv'rig tegen nevellucht
 Veel zeilen als processievanen.

Ze zouden, over golvangroen,
 Een morgenmooien omgang doen,
 En, paarlENZAaiend, zingend zegenen.
 Nu dobberen ze, doodsch, verdoofd,
 En klagend steken hoofd bij hoofd:
 't Zal regenen, Heer, och Heer, 't zal regenen!

Doch zie, de zeezoom flonkert flauw
 Met donkere strepen waterblauw,
 Die groeien, groenen en verfijnen.
 De grillige wolken schieten grond;
 De lucht verbleekt; het licht verblondt:
 Uit elke scheur kan Zon verschijnen!

Daar straalt ze, en plots, in kleurgeweld,
In zilver, goud en purper, stelt
De statige stoet zich in beweging.
't Zijn staven, standaards, heel een rij,
Kazuivels, stolen, mijters bij!
En wind er in, of 't orgel meëging!

Hosannah! Heer! Hosannah! Hoor!
Er ruischt een heilig jubelkoor
In 't stijgen-zijgen van de baren.
Hosannah! Zegen zee en wolk,
En wind en zeil, en visch en volk,
Uw volk in armoede en gevaren!

SCHUITJESDANS.

Nauw zichtbaar zwelt
De vloed, door weidenzang gezuid,
En 't grijze Scheld
Breidt kalm zijn vlakke wijder uit.
Al hooger maar,
Totdat de branding openbreekt,
En de eene baar
Zich rimpelend aan de andre reekt.

Voor goed begint
De lange, lange golvengang,
Traag, tegen wind,
Met korten slag en dof gezang.
Hoor, klotseklots:
Een schommelende schuimkadans!
En, plotseplots,
Zijn al de schuitjes aan den dans.

Het scheurt, het schuimt;
De bootjes steken neer en op
Hun wit ompluimd-
En wiegelend-onvasten kop.
Vol wilde pret,
Diepduiklend en weer opgegooid,
Daar gaan ze, met
Den stroom, die ringsom paarlen strooit.

Steeds vlugger wroet
De woelwind, die versterkt, verscherpt,
Totdat de vloed
Het schuimwit op den oever werpt,
En 't bevend riet
Zijn halmen tot de weiden vleit
Puur van verdriet
Om al die dolle dartelheid.

BOOMGAARDWEIDE.

De boomgaardweide bergt om doornhaagd en omtuind,
 in teëre licht- en schaduwvlekken,
 frischlachend in den speierdauw, vol plekken
 geel blaargestrooi, dat bruint.
 't Is herfst, en wind en vogels zitten stommer ...
 Er heerscht iets zoetelijks, iets vrooms ...
 De koeien treden uit de lommer
 des appelbooms,
 en klimmen, klimmen, daar het luwer wordt en warmer,
 al klagende,
 vertragende,
 vermoeid en zwaar,
 en knikken, knielen, liggen door malkaar,
 withuidig, blinkend, klaar
 gekapt uit marmer.
 Hun halzen, koppen, stijf
 gelijk hun hoornen, steken boven
 het logge lijf.

Hun muilen staan gekloven;
hun neuzen blazen;
hun oogen, neen,
hun oogen speuren ginds de kalvren niet, alleen
aan 't grazen.
In 't vergezicht,
waar, langs de populieren, licht
en donker samenheulen,
weidt, traagzaam gaande,
en steerteslaande,
een merrie met haar veulen.

DE KOBBE.

Haar wiel en haar speken
Zijn afgeraakt;
Met sterke steken
Rij-vast gemaakt.

En, dobedobbe,
Daar gaat en slaat
De dikke kobbe
Van draad tot draad.

Ze rept haar pootjes,
Ze draait haren kop,
En klimt, met stootjes,
Haar ladderken op.

Haar zijde smijt ze
Elk sporteken om;
En rond weer rijdt ze,
En keert weerom.

Dus zonder garen
En zonder twijn,
Spant zij haar haren
Netteken fijn.

Dan kruipt ze te midden
Van haar gespin;
En zit er te bidden
Voor haar gewin.

AVONDMIST.

Zoetjes, over heel de vlakke,
 scheert en sprijetelstraalt
 't roze licht des avonds... In de warme wakte
 hijgt het land daar 't ademhaalt.
 Langs den graskant en op 't bloote,
 waar, verspreid,
 eene groote
 kudde weidt,
 trekken op en sluierslepen,
 versche strepen
 wittigheid.
 Donker schijnt daarop de wittigheid der vachten.
 Leunend op
 zijne schop,
 in gedachten
 staart de schaper in den smoor.
 Bei zijn honden, zwart en spichtig,
 nu al achter, dan al vóór,
 schieten ruw of gaan omzichtig,
 gansch de grijze kudde door.
 Schichtig,
 hupt een lam,
 bij zijn moeder op den dam.

Ver somtijds en buiten ooge,
 beurt een bruine kop omhoog,
 bokt en bult een jonge ram.
 De andren drommen, druilen,
 dicht bijeen, of keeren slechts
 met veel rooi, hun zoete muilen
 links of rechts.

Langzaam en gelaten,
 moede alvast,
 dobberen ze en blaten...
 En de nevel wast.

Hunne
 dunne
 pooten staan
 overstroomd, en onderaan,
 duiken
 reeds de buiken.

De oude wolle klamt en klist.
 Borsten, schoften, koppen, ooren,
 gaan verloren
 in den mist.

't Is al wit, al zee, al dooemd leven!
 Zon en kudde zijn vermoord;
 en de schaper, die nog even
 't zwarte lijf naar boven boort,
 vlot, als 't ware, op ongewisse golven voort.

PAD OF PUIT?

Langs de gracht, in 't slijk verscholen,
Half in 't water, half er uit,
Oogskens met den glans van kolen!
't Lijkt nu pad en dan weer puit.

Logge rekklomp, geel als slibber,
Zeemvel weggegooid in 't zand:
Kwabbig-stil... Een flauw gebibber
Waar het vlies der pooten spant.

En 't en wijkt niet, en 't en beeft niet,
Hapt naar mug, noch blaast naar worm;
En 't en sterft niet, en 't en leeft niet,
Louter steen in dierenform.

Stap ik, stamp ik, niets ontkrumpelt.
Kop noch lijf en komt ter lee.
Roer ik 't water, 't water rimpelt,
't Ding daar blijft en rimpelt mee.

Arme dikkerd, vieze peinzer,
Lui en leelijk, stomp en stug...
Krek! Daar kruipt het, en ik deins er
Walginghuivrend voor terug.

DE NOTELAARS.

De notelaars, ze nijgen
Vol zilver en vol goud;
Ze zwichten en ze zwijgen
Ze worden stilaan oud.

Nu staan ze daar, verwilderd,
Met leemten allerlei,
Maar schooner nog geschilderd
Dan midden in den Mei.

Nu staan ze daar, en zwijgen,
Geknakt, geknord, geknuit,
En slaan hun bruine twijgen
Als armen om hen uit.

Een zijdeweefsel, wuiven
Hun blaren om hen heen;
Ze schijveren en schuiven
En tuimelen beneen.

Daar liggen zij, al geluw,
Al lijze, lijze, los,
Gepolkt in hunne peluw
Van muntegeurend mos.

De notelaars, ze nijgen,
De notelaars zijn oud;
De kruidekens nu krijgen
Hun zilver en hun goud.

SCHEURLUCHT.

't **I**s regenlaf. Het log geluchte staakt
Zijn slentrend traag en onbestemd gekuier,
En sloft en sleurt, al lager en al luier,
Zijn rouwsleep die den dooden heuvel raakt.

Het zijgt en zakt, totdat een zware bui er
Zich lomp uit lost, er scheur op scheur in maakt,
En weggeslingerd als een sleetsche sluier
Met honderd tippen in de boomen haakt.

Zie! Stuk voor stuk wordt nu de lucht doorreten!
De spleten splitsen zich in nieuwe spleten,
Die zelf hun scheuring dragen in hun schoot.

Uit duizend wolken, die zich wild verwarden,
Dreigt naar en na de duisterende dood,
En de aarde duikt zich in des hemels flarden.

HERFSTWEE.

In reke,
 langs de beke,
 en lijk bijeengevlucht,
vol schamelheid en schaamte,
 geraamte bij geraamte,
de boomen in de schemerlucht.
Hoog rijzen ze in hun rildheid,
 die reuzen, bronzig-bruin,
 en steken, vol gestildheid,
 lijk stommen, kruin bij kruin.
 Hun breede voeten
 duiken ze in het boordevolle bed,
 der beeweggaande wateren, die met
een lagen zang hun hooge smert verzoeten.
 Grauw omendomme ligt de wee
 die 's zomers groenegroeiend deinde,
 en zong gelijk een zachte zee,
geluidloos in een weedom zonder einde.

Geen kalfjes rond een luie koe
 die hippewippend huppelen.
 Geen kocien kerft een wilgeroe
 tot wisschen en tot knuppelen.
 Alleenig ligt het gras nu, moe
 en tenden tot bestervens toe,
 vol dikke, matte druppelen.
 En lijze, onhoorbaar haast,
 doch zichtbaar aan den drijf der avonddoomen,
 blaast
 een doodenadem nog een looverke uit de boomen, X
 rolt het, glazig-nat en nersch,
 alover 't streuvelende gers,
 tot in de biezen die de beek omzoomen;
 en laat het dan,
 gevallen, van
 het laagste lisch, heel langzaam boven 't water
 stroomen.

LABEUREN.

Onder grijzen overhang,
Altijd drooger, altijd droever,
Eén van lijn en één van gang
Paard en ploeg en boever.

Rechtevoorts en diep genoeg
Trekt de man zijn voor tot tenden,
Waar hij, langzaam, paard en ploeg
Weer zal ommewenden.

Door de ploegschaar afgeveurd,
Slaan de schellen op de schellen,
Dat de bouwlaag, omgebeurd,
Zwart begint te zwellen.

En zoo gaat het, jutojuk!
Altijd droever, altijd droeger.
't Avond licht het heele stuk
Schier een vuistjen hooger.

NAAKTE BOOMEN.

De wreede winter heeft de boomen
 Met stalen voeten vastgestampt,
 En laat hen, schut en scherm benomen,
 Boutstille, krankend weggekrampt,
 Hun oudendaagsche deel bekomen
 In wat er rouwt en rampt.

Ai zoo de stammen, zoo de takken!
 Geribd, gekerfd, geblutst en bloot!
 Geen bladje meer. 't Ligt al in pakken,
 Van geluwzwart en geluwrood,
 Vuildikke en daverend te wakken,
 Vol dervigheid en dood.

Beneden al die nare zwartheid
 Van strekkende armen in de locht,
 Benauwd in neevlige benardheid,
 En raak aan 't ijs, schier toegerocht,
 Weeklaagt om klem- en boeienhardheid,
 De beke door de bocht.

Doch gij, o boomen, kale koppen,
Vol armen trots, vol doove kracht,
Gebonden die moet verkroppen
Dat de insche Winter met u lacht;
Voert hooger heen uw taaie toppen,
Lijdt zwijgend, en veracht!

RAPEN.

Geel uitgeslagen
Daar ligt het loof,
In lage lagen
Heel doodsch en doof.

Verslenst, versleukerd,
Geplet en plat,
Verknakkekneukerd
Hangt blad op blad.

De bollen bulten
Half-in, half-uit,
Hun knollen, knulten,
Hun haar en huid.

Al wit! Somtijden
Gepokt, geplekt,
Met groene zijden
Waar rood uit blekt.

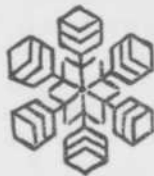
Zoo doen ze, dunnend,
Van dag tot dag,
Niet luid meer kunnend,
Hun stil beklag.

En met de koude
In 't aangezicht,
Trekken ze 't oude
Groen mutseken dicht.

SNEEUW.

Vlokken, vlokken, vlokken,
gesteven schuim,
met scheuten en schokken
door 't ruim!
Ze zakken
bij pakken,
en, als er wind in zit,
waaien ze, waaien ze,
draaien ze, draaien ze, —
de lucht is donker van wit.
Eenbarelijk buien!
De grond wordt zat;
en dikker kleven de kuien
wat.

Ze leven,
die losse wittigheên!
Ze wervelweven,
ondereen,
een kleed, waarmede ze de aarde kleên.
Er ligt al een deksel van vlekkeloos laken,
gericheld,
geticheld,
op al de daken.
Het wordt een stiller, een warmer weer,
en zachter zijgen de ziertjes neer.
Het vloggewiegel
sterft teenemaal.
Een zonnestraal
loopt glinstrend door den speierspiegel...
en geen beweging, geen geluid.
De zwarte boomen springen uit!

MEEUWEN.

Witte zon op zee en zeilen.
't Water ruischt en meeuwen keilen.
Gevleugeld schuim,
de baar onttrokken,
vliegen ze in 't ruim,
en vlokken.
Een tuimelvlucht!
Als zwaluwen zeere, en zonder
gerucht,
van boven naar onder,
van onder naar boven tot tegen de lucht;
dan, zakkende,
zwakkende,
zwenk op zwenk,
in een wenk
in 't zicht, in een wenk in 't water —
een spatte licht op 't grauw geklater!
Hooghangend, hel,

nu lijken 't wel
papierkens in de lucht gedreven,
al snippersnel,
vol wikkelspel,
en blinkeblankend leven.

Maar tegen tij, al verder nog,
vervliegen ze en vervluggen.

Daar zijn ze, neen! Daar zijn ze toch!

Zijn 't meeuwen dat of muggen?

'k En weet 't niet meer, 'k en ziet niet meer,
maar als ik, bots, mij ommekeer,

'k zie nog gedurig iets als muggemeeuwen
sneeuwen.

DE VELDEN DOOIEN.

De velden dooien in 't doomende goud,
Dat drijft tusschen aarde en hemel.
En als ge vlak in de zonne schouwt,
Ze slaat u met blindend geschemel.

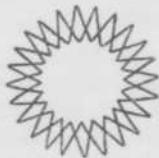
De beken breken hun kluisters in twee,
En lachen om 't klare geklater.
De vlakten, waarover we schaatsenreên,
Zijn weder een spiegel van water.

De landen gaan open; de kluiten gaan los;
De sneeuw krimpt grijs in de voren.
De wegel wordt zwart en dan bruin en dan ros,
En loopt in het licht verloren.

En het zwart, en het bruin, en het ros, en het groen,
't Is alles met goud bespeierd.
Den ijsel, die blonk aan het grauwe plantsoen,
Druipt neer aan de toppen, en beiert.

De mesthoopen rijzen in kroonen van rook
Al ronde, blootopene heerden.
En de delvers zijn daar, en de boevers ook,
En de karren met ossen en peerden!

O de dooi, o het groen, o de zilverdrop!
O de zonne op de dijken en dammen!
De kraaien gaan weg, en de leeuweriks op.
Al de outers der Lente vlammen!

DAGERAAD.

De wolken liggen in lagen
 Van balken op balken gespreid,
 Met gouden beslag beslagen,
 En blauwe belegsels beleid.

Roosgele gabben en kerven
 Gaan beurtelings open en dicht.
 Nog nauwlijks geboren, sterven
 Te zamen, schaduw en licht.

En alle de wolken gloeien
 Van boven tot beneên.
 En vlakker, al vlakker, vloeien
 Ze in goudene waters uiteen.

De zonne wankelt en wiggelt
 Op 't klinkklaar koperen veld,
 Met rozige reten doorricheld,
 En speierende spelden doorspeld.

Nu wappert in vurige vouwen
 De vlammeende morgenvlag,
 En de schamele boomen aanschouwen
 Den heerlijk rijzenden dag.

BESTORMING.

De hemelburcht valt klaterend in kloven.
Haar muren rammend, dat ze vlammen spritsen,
Vliegt de ijle wind in ééne vlucht naar boven,
En sloopt en slecht de zwarte torenspitsen.

De zon sticht brand, en schiet haar laaie schooven
Ver door de wanden, die de stormen splitsen.
En 't log gebouw gelijkt een reuzenoven,
Vol bliksemstralen en vol zonneflitsen.

Nu ligt het al in éénen gloed te gloeien;
En in de stilte ruischt het vleugelroeien
Van zegeboden die de lucht doorreppen.

De hemelburcht, allengskens uitgeblaaierd,
Zakt plots ineen en wordt een woeste baaierd,
Waaruit een nieuwe god nieuw licht zal scheppen.

DE LENTE KOMT.

Goud op de wegen en zilver op 't water,
 Boomen alkleurig geblaard en geblomd;
 Windgewuif en vogelgeschater;
 Vreugd aan de wereld! De Lente komt!

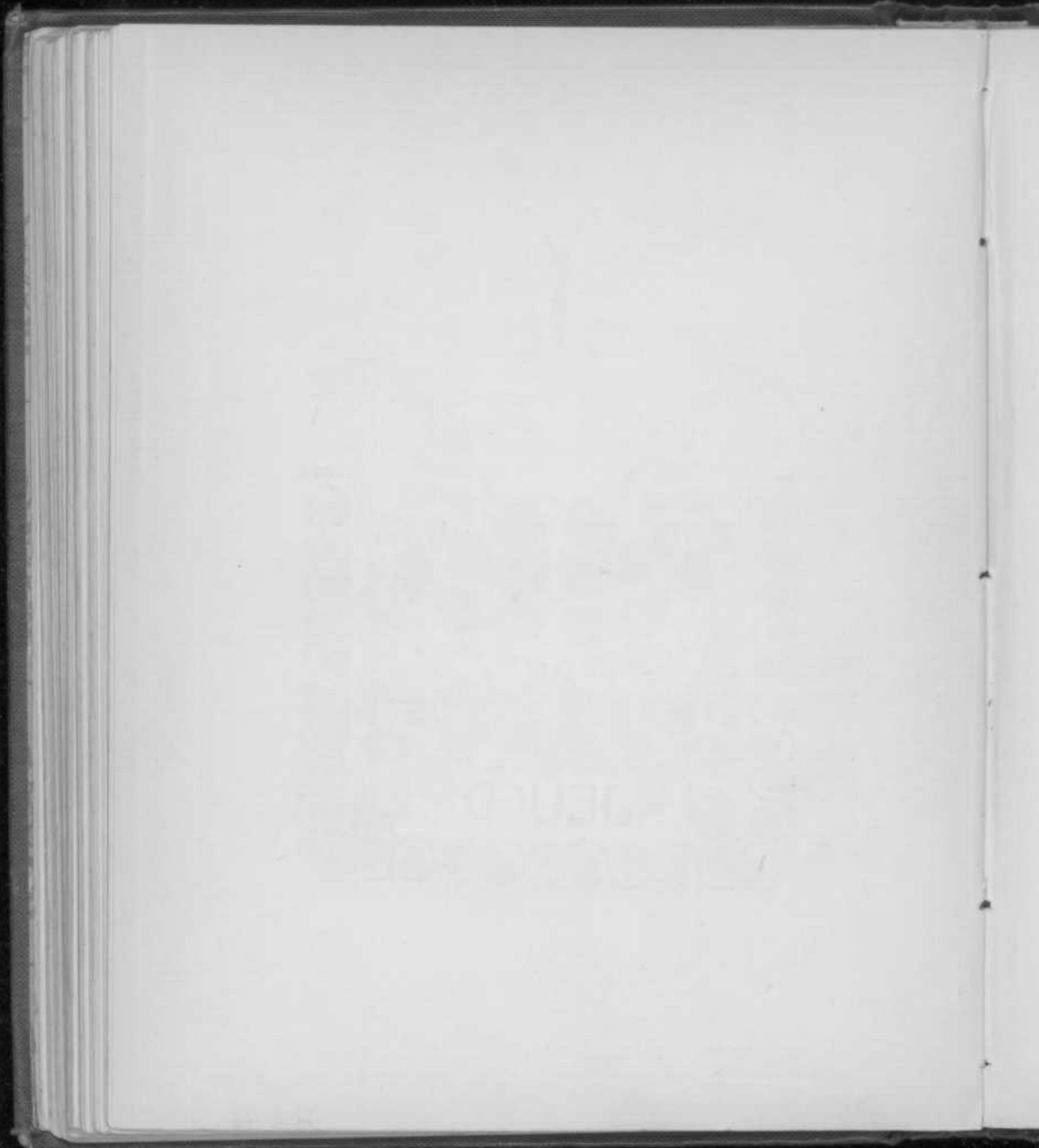
Komt met heur klavers, komt met heur korens,
 Komt met heur weiden, zoo groen en zoo malsch;
 Komt met heur koeien met krommende horens,
 Komt met heur hengsten met glimmenden hals!

Laat nu de durvende kinderen dartelen,
 Breken de brem aan de bruisende bron;
 Laat ze nu spelen, laat ze nu spartelen;
 Laat ze nu zingen onder de zon!

Laat nu de jonkheid haar voorhoofd omgroenen;
 Dansende gaan op de veldschalmei!
 Laat nu de zonen de dochters zoenen;
 Laat ze nu planten een heerlijken mei!

Heisa! de Lente, het licht en het leven!
 Heisa! de woelende, joelende jeugd!
 Heuvelen huppelen, bergen beven...
 Heisa! de Lente, de wereldvreugd!

SMIDJE-SMEE.

Gij lief verraderke,
Smidje-smee,
Gij hebt van uw vaderke
Een aardke mee.

Uw blauwe kijkerkes,
Schoon en schuw,
Ze slaan mij met spijkerkes
Vast aan u.

En of ik nu spartel en
Of ik mij keer;
Ze mook'ren en martelen
Mij nog meer.

En roep ik: erbermen!
En roep ik: Moord!
Gij lacht om mijn kermen
En hamert voort!

HEMELSCHE LIEFDE.

Hel is de liefde die licht in mij!
 Hel is de liefde,
 Hemelsche liefde!
 Berg nu voor eeuwig de zon voor mij —
 Hel is de liefde,
 Heller dan zij!

Breed is de liefde die bruist in mij!
 Breed is de liefde,
 Hemelsche liefde!
 Dood nu de bronnen des levens in mij —
 Laat me de liefde,
 En 'k leef er bij!

Sterk is de liefde die werkt in mij!
 Sterk is de liefde,
 Hemelsche liefde!
 Leg nu den last van een wereld op mij —
 Sterk is de liefde —
 Ik draag hem blij.

UIT DE ZIJDE VAN UW HAREN.

Uit de zijde
van uw haren
is een golvend net geweven,
waarin blijde
schuifelaren
vrijheid laten ende leven.
Arme vink, nu fladder ik,
muitend in den mazenstrik.

Uit de vensters
van uw oogen,
waar een felle brand in knettert,
komen gensters
opgevlagen,
op en neer en uitgespetterd.
Hoe die gensters, krak-krak-krak,
regenen op mijn strooien dak.

Uit de rozen
van uw lippen,
waarin weelde en wonne welmen,
gaan, bij pozen
geuren glippen,
die betoovren en bedwelmen.
O, die roode rozeblaân,
laat ze mij kussen en vergaan!

GEEN LACHJE KAN MIJN LIJDEN SUSSEN.

Geen lachje kan mijn lijden sussen,
 Geen lachje mild.
 Ik wil het op uw mond uitkussen,
 Almachtig-wild!
 Dan zal ik gaan mijn verre gangen,
 In heilgen vreë;
 En dragen liefde en liefdelangen
 In 't harte meê.

De winter zal zijn weedom waaien
 In 't kranke bosch;
 En, zuchtend, gele blaren zaaien
 Op 't grauwe mos.
 Dan zal ik klagen in die klachte
 Mijn liefdelied;
 En gij zult weenen bij het zachte:
 Vergeet-mij-niet!

Weer zullen zomernachten zingen
 Met stille stem.
 En gij zult van den bedde springen:
 Daar hoor ik hem!
 Dan zal ik komen en u vinden
 Vóór uwe deur;
 En bloemen in uw haren winden
 Vol kussengeur.

HERINNERING.

Ik zie me nog ijlen door regen en wind,
Met den hoest van een kranke en de haast van een kind.

Ik ze me nog ijlen tot onder uw dak,
En ik hoor nog uw mond en het woord dat hij sprak.

Ik zie u nog komen, ik zie u nog gaan,
Zoo eendlijk verlegen, zoo eeuwig verlaan.

O die deernis, die angst, o die jagende zorg!
Die troostvolle lach die me tranen verborg!

O dat innige lijden dat schreide uit uw oog,
En meer dan mijn smart mij tot weenen bewoog!

Hoe sloegt ge om mijn hals uwen streelenden arm!
En koosdet mijn killige wangen weer warm!

En zoendet mijn lippen en lenigdet dus
De koorts van mijn kwaal in de koorts van uw kus!

En God! nu ik denk aan die dagen vol pijn,
Ik wenschte om die liefde weer lijdend te zijn!

HET DUIVEKEN DER ZONNE.

Wie weet er van het duivekijn,
 Dat in den hemel wilde zijn,
 In 't land van licht en wonne?
 Het was zoo minzaam en zoo mooi,
 Met zijnen witten vedertooi,
 Het duiveken der zonne.

Eer 't henenreisde, zat het krank
 En gansch alleen, op eene rank
 Die bloemen droeg noch blaren.
 Het at niet meer, het dronk niet meer,
 Maar klaagde luid, en treurde zeer,
 En bleef ten hemel staren.

Dan vloog het weg, gezwind en vlug,
 Met gouden glanzen op zijn rug,
 Langs wijde azuren paden.
 Het vloog zoo ver, het vloog zoo hoog,
 Dat alle volgend menschenoog
 't Verliezen moest en raden.

't Verdween in 't blauwe, en sedertdien
 Heeft niemand het ooit weergezien...
 Het wou naar 't land der wonne!
 Wie weet er meer van 't duivekijn,
 Dat in den hemel wilde zijn,
 Het duiveken der zonne?

STORMZEE.

Hoog in den storm, den wilden, ongestuimen,
Ombruist de zee den steilen rotsenwand;
En woedt en woelt, om zich een weg te ruimen,
En, vrij, te wentlen over 't lage land.

Doch scheurend valt ze, en lager, lager, schuimen
Haar golven door de rotsen overmand.
Dan zucht ze en zwaait haar zwanedonzen pluimen
Als zoenen om den zonnelichten rand.

Zoo bruist en breekt, door wanhoop hoog gezwollen,
Geweldig, woest, een stormzee op een rots,
Mijn wilde ziel op uwen harden trots.

Verwonnen wijkt ze, en, witte baren, rollen
Haar wenschen op zijn vonkelenden voet,
En zegenende zingt ze, klagend-zoet.

HOORT GIJ DEN EIK?

Hoort gij den eik, o bloote boomen?
 Hij ruischt daar, zwaar en zwart!
 Hij droomt zijn donkere droomen,
 De boom van mijn hart!

Zijn stam is rond, zijn kruin nog ronder,
 Zijn schors is ruw en hard.
 Hij plooit noch boven noch onder,
 De boom van mijn hart!

Waai stout mijn eik, alover 't bloode,
 Uw hooge vreugd en smart,
 Gij levende onder de doode,
 Gij, boom van mijn hart!

Het ruischt te nacht door mijne ziele,
 Wanneer gij zingt en sart.
 Val op mijn hoofd als ik kniele,
 O boom van mijn hart!

/ HET AVONDT UIT AL DE WOLKEN.

Het avondt uit al de wolken,
Het land is al één rust.
O die nu op zijn dorpel
Zijn eigen vrouwtje kust!

O die nu met zijn kindren,
Het brood der armoë breekt,
En vaderlijk-eenvoudig
De taal der liefde spreekt!

Mijn hert is zonder liefde.
Mijn hemel zonder ster!...
Het avondt uit al de wolken,
Nabij en ver.

WEDERZIEN.

Ik sprak haar zoolang en ik weende en ik loeg,
Ze zei mij niet veel maar ze zei mij genoeg.

Ik moest haar verhalen mijn schuld en mijn spijt.
Mijn lijden, mijn wanhoop, mijn lastigen strijd.

Ik sprak haar zoolang en nog langer ik wou,
Van al wat ik wenschte en van al wat ik zou.

En als ik haar weer om vergiffenis vroeg,
Ze zei me niet veel maar ze zei mij genoeg.

En weder hernam ik, en weder begon,
En voelde niet dat ik niet eindigen kon.

En weder hernam ik, en stamelde, en zei,
Totdat ze op mijn mond haar klein handeken lei;

Totdat er een traan in haar oogelijng hing,
En 't woord me voor goed op de lippen verging.

Dan zweeg ik en weende, dan zweeg ik en loeg.
Ze zei mij niet veel maar ze zei mij genoeg.

ZIJT GIJ NOG WARELIJK.

Zijt gij nog warelijk
zooals
'k u eerst ontmoette,
leg dan uw hand op mijnen hals,
en zeg het zoete,
mijn zoete,
zeg all's
en zeg 't eenbarelijk.

Uw mond en tandekens,
als melk
en bloed zoo zuiver,
ai, lachen zij ook op al en elk,
ik drink er en huiver,
en huiver,
dien kelk
vol zoete offrandekens,

Kus mij, kwaperteken,
ik nijg
mij tot uw kleinheid,
kus mij, en zucht, en lach en zwijg,
vol rust, vol reinheid,
vol reinheid,
en zijg
dan op mijn herteken.

O zoo onmetelijk,
mijn dag,
is uw betrouwen,
en moest ik uw liefde verliezen, ach,
uw zoet aanschouwen,
aanschouwen,
uw lach,
bleef onvergetelijk.

O LIEVE.

O lieve, laat uw zuchten zijn,
En woel in weelden.
De schaduw boordt met zonneshijn
Haar bonte beelden.
De merel merelt in het groen
Haar lieve lusten,
En al de jonge blaren doen
Alsof zij kusten.

O zie, de zomer bloemt en bloeit
Vol klare kleuren!
De wijde weide glanst en gloeit
Vol warme geuren!
De zaden bobbelen op het kruid;
De vlinders krielen;
Het leven ademt leven uit,
De zielen zielen.

Kom, lieve, en laat een kus, een lach,
Uw wangen droogen.
Laat blijde blauwen als de dag
Uw blinkende oogen.
Kom mee, kom mede, kom, wij gaan
Langs gouden wegen,
Waar alle zonnen ondergaan,
Den avond tegen.

En waait de wind in zwaren nacht,
Door zwarte boomen;
O zijg aan mijne zijde zacht
Om zoet te droomen.
Ik zal u hangen om den hals
En waken, waken;
En niets en zal uw mondeke als
Mijn lippen raken.

OF HIJ ZAL KOMEN.

Hoe schoon de dag! Hoe spreidt het kruid
 Zijn wilde aromen!
 Ei, zie maar door uw vensters uit
 Of hij zal komen.
 En trek maar aan dat zonnig kleed,
 Voor hem gekozen;
 En leg voor hem een tuil gereed
 Van roode rozen.

Daar zal hij zitten, naast u neer,
 En u belonken;
 En aan zijn oogen drinkt ge weer
 Uw oogen dronken.
 Gij hoort, al zijn ze nog zoo stil,
 Zijn zoete zuchten.
 Gij ziet dat hij u zoenen wil,
 En kunt niet vluchten.

Hij streelt uw haren, bleekend-bruin,
 Kust wild uw wangen,
 En op zijn schouder laat ge schuin
 Uw hoofdje hangen.
 Dan... Hebt gij op den aardeweg
 Die stem vernomen?
 Och, blijf maar van uw venster weg:
 Hij zal wel komen!

TI-TI-TI-TIERE.

De lucht is blauwig, het zonneken blindt.
De leeuwerik zit er zoo leutig gezind
Te ti-ti-ti-tieren,
Lierlieren, lierlieren,
Ze kijkt of ik komme, mijn kind.

Ze kijkt over 't haagsken, en zoekt en zint,
Totdat ze weer zoetjes het liedje begint
Van „ti-ti-ti-tiere,
Lierliere, lierliere,
Hij had er maar ééne bemind.”

De bloemkes, die ze met bleekblauw lint,
Zoo vlug in haar vlottende vlechtekens bindt,
Zijn ti-ti-ti-tiere,
Lierliere, lierliere,
Roo-roos en blauw hyacint.

Ei, bind ze maar rustig, en wind, en wind,
En kijk nu maar niet uw blauwe oogskens blind;
Ik kom! ti-ti-tiere,
Lierliere, lierliere,
Ik kom om uw kussen, mijn kind!

O vlammeende leeuwerik, vlieg gezwind,
Vlieg vóór tot waar ge mijn lieveken vindt,
Al ti-ti-ti-tierend,
Lierlierend, lierlierend, —
Hoe waait ge niet weg in den wind?

DEN AVOND IS ZOET.

Den avond is zoet als uw wangen gloeien,
Uw oogekens stralen, uw lippekens bloeien;
Den avond is zoet in uw minnende macht.

Mijn lief, gij zijt schoon als die blauwende sperren,
Die dalende zon en die rijzende sterren;
Mijn lief, gij zijt schoon als een avondgedacht.

O, spreken we stiller, met stemmen van kinders,
En woorden, die vliegen als vlerkende vlinders;
O, spreken we stiller, en zoenen we zacht.

De lucht van uw oogen met kussen te luiken,
Om, weenend van weelde, mijn tranen te duiken;
De lucht van uw oogen die lichtende lacht!

Aan den kelk van uw mond uwe ziel te drinken,
En zalig vanzelf in uw armen te zinken;
Den kelk van uw mond aan mijn lippen gebracht!...

O wellust, o liefde, o zoo te sterven!
Mijn bevenden mond op uw lippen te ontverven!
O wellust, o liefde, die 't leven niet acht!

Mijn engel, wees rustig... Nu slapen en droomen
De weiden, de wouden, de beken, de boomen.
Mijn engel, wees rustig en kalm als de nacht!

God en de sterren houden de wacht!

ZOMERNACHT.

In manelicht en schaduwzwart,
 Stil lachen de velden mij liefde in het hart,
 En teedere, teedere droomen.
 De molen monkelt op den dam,
 En kruinen zingen om den stam
 Van duizend sperreboomen.

De hemel is zoo blauw als uw oog,
 Zoo rein als uw ziel, en hoog, zoo hoog!
 En o, ik wou er in vliegen!
 Nu moet, nu moet een nachtegaal,
 Een helle, blijde nachtegaal,
 Mijn wilde weelde wiegen!

Nu moet het klinken uit elke sper,
 En helmen, helmen, jubelend ver,
 Tot aan uw huis in de delling!
 Het geurt, het bloemt, het zomert in mij,
 En mijn kweelende ziel wil los en vrij
 In een wondere wonnige welling.

Doe dicht uw venster, mijn zuster, mijn bruid!
 Geen nachtegaal zingt en uw liefste is uit:
 Zijn voetstappen kunt ge niet hooren.
 Mijn engel kusse uw oogen dicht;
 En sta vóór u, in liefdelicht,
 Een beeld der hoop, te gloren!

HEMELSBLAUW.

Mij lokt en wekt een heimnisvolle macht
 Uit de ijle diepten die de lucht doorblauwen,
 Die 's morgens bleeken en des avonds grauwen,
 En donk'ren met den donkerenden nacht.

Mij lokt en wenkt die eenvoud en die pracht,
 Dat weeldrig glansverhoogen en verflauwen,
 Dat naar verblijden en dat zoet benauwen,
 Dat wonderwoord, waar ik vergeefs op wacht.

Dat alles, alles ééne, 't wonderbare,
 Dat in de diepte ook van uw oogen ligt,
 Alsof hun blauw uit 't blauw des hemels ware —

Dat alles ééne, 't ongeweten ware,
 Vol eeuwig duister en vol eeuwig licht,
 Vervult mijn ziel gelijk een godsgedicht.

WONDERLAND.

Sta op, mijn lieve Harte, neem mijn hand,
En wandel over de aarde met mij mede.
Ik zal u leiden in een wonder land,
Waar eeuwge Lente waait en eeuwge Vrede.

De dorre heide wijkt van lieverlede.
De klare beek omklatert gouden zand.
Een nieuwe bloem ontbloeit bij elke trede,
Een nieuwe bron ontbruist bij elken stand.

Ei zie: de zilvren mist vergaat in honing!
En in de verte vlamt een torentin,
Opdoemend uit een kristallijnen woning.

Nu zijn wij in het wonderland der Min.
Juich, Lieve, hier wordt elke dichter Koning,
En kroont zijne Schoone tot zijn Koningin!

VERWELKOMING.

Van den heuvel hangen blauwe kruinen,
 Zwaar, lijk wolken over wolken hangen.
 Uit de blaren schudt een bloemenadem
 Zonnedroppelen en vogelzangen.
 Zie, de wei, hoe lachend! Riek, hoe geurig!
 Voel, hoe zacht, hoe zuiver al die zoden!
 Kom, mijn engel, kom: nog is dit dal een
 Speeltapijt voor feeën en voor goden.

Kom, en deel met mij die levensweelde,
 Waar de zielen ook in smart genieten;
 Waar de weelden onuitputbaar borrelen,
 Waar ze, wonder! blijven daar ze vlieten.
 Kom, en zonder aarz'len, zonder argwaan,
 Arm om arm, en ziel om ziel omstrengeld,
 Stappen wij vereenigd naar de toekomst,
 Door een dubb'le menschlijkheid verengeld.

Buig u spiegkend over 't klare water . . .
Hoe die bruidskroon bloemig u omloover!
Hoe die glimlach, zuiver weergegeven,
Nieuwe glanzen om uw wezen toovert.
O mijn Vrouw, gij eenige volmaakte,
In uw schoonheid éénig, in uw deugden,
Toen de Godheid u op aarde stelde,
Juichte ze in haar hoogste scheppingsvreugden.

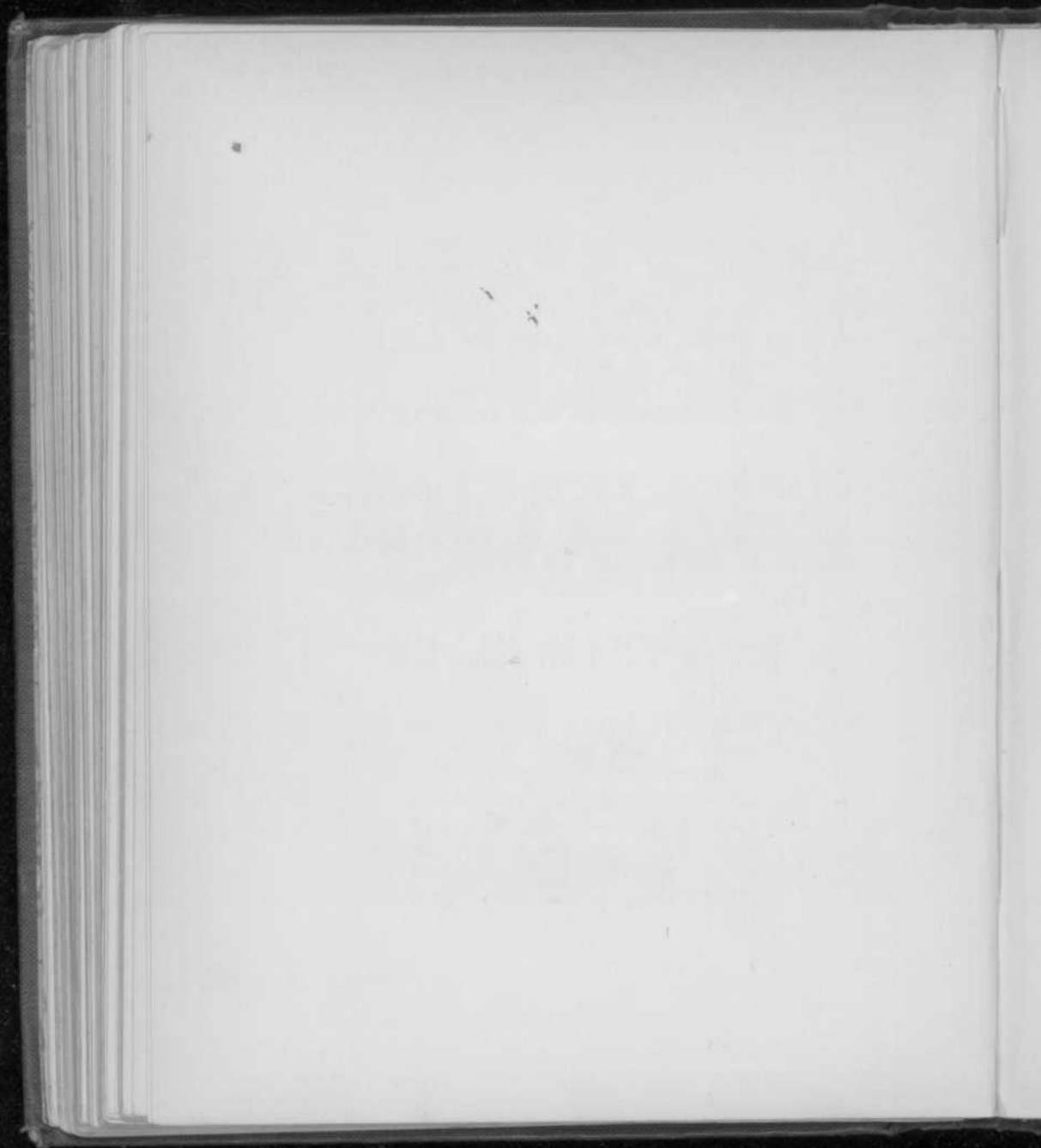
Rood en rooder bloeien op uw wangen
Wilde rozekens die niet verslensen;
En uw mondje ligt daarin, gesloten,
Als een schuchter knopje in open kelken.
In uw oogen stijgt en zingt een ziele,
Lijk de leeuwrik in den hemel . . . Stiller,
Loover, water, winden! Zwijgt en luistert:
't Beeft een eeuwigheid in elken triller.

Zacht doorloopt mijn hand de zij dier vlechten,
Vlottend om uw witten hals en schouders,
En ik kus u, met den Paradijskus
Van onze eerste godgeboren ouders.
En ik kus u, en ge kust mij, zalig,
Driemaal zalig in een zoet omhelzen.
Knoppen springen in de lucht van liefde,
Teer omstrengeld trillen veil en elzen.

Lijk het eerste, alzoo het laatste omarmen.
Gansch alleen, door roem en nijd vergeten;
Van Natuur en Schepper weer ontvangend
Wat de wereld weigrig heeft versmeten:
Onschuld, trouw, eenvoudigheid der ziele,
Liefde, teederheid, en al die gaven,
Zegenbronnen uit Gods hart gesproten,
Waar de menschenkindren zich aan laven.

Ruste omvangt ons! Ruste ruischt, gevleugeld,
Uit de kweelende innigheid der twijgen;
Licht, o zoete, op 't levend was der wangen;
Zaligt in de weelden van het zwijgen.
Heil, nu scheurt de gloeikorst mijner blijdschap,
En mijn ziele stijgt den afgrond boven!
God, Natuur, verheven Zwier van 't leven!
Liefde alleen kan 't werk der Liefde loven!

RING-KING.

Hoort gij dien ronk van ijzer,
 Ring-king?
 Nu luider, en dan lijzer,
 Ring-king?
 't Is in die smisse, ring-king-king,
 Dat ik te vrijen ging.

Het aambeeld spuwde gensters,
 Ring-king;
 Een meisje wiesch de vensters,
 Ring-king;
 En ik vergat den ring-king-king,
 Alom dat lieve ding.

Ik volgd' haar in de kamer,
 Ring-king;
 Daarnevens viel de hamer,
 Ring-king;
 Haar vader smeedde, ring-king-king,
 Zijn dochterken 'nen ring.

Hij smeedd' hem, dat hij vaste,
Ring-king;
Op mijnen vinger paste,
Ring-king;
En dat er, met 'nen ring-king-king,
Zijn dochterken aan hing.

Nu dicht ik voor mijn vrouwke,
Ring-king;
Een aardig douw-douw-douwke,
Ring-king;
En zie, 't is van den ring-king-king,
Dat ik haar wieg Lied zing.

GEDRIEËN.

De kamer ligt 't nieuw leven meê te leven,
 Vol zonneshijn.
 De vreemden zijn
 Nu allen weg, en vader heeft daareven
 Zijn stoel gezet
 Bij moeders bed.

Geluierd nog de lenigheid der leden,
 Het rozerood-
 e kopke bloot,
 Doorwoelt het kind de witte slappigheden
 Van kleed en borst
 En lescht zijn dorst.

Reeds grijpelen de kleverige handjes
 Het zacht albast
 Met vuistjes vast;
 De tepel, in dat mondje zonder tandjes,
 Een rozeknop
 Met bladjes op.

Aan 't kussenvleeschje, pappig-week en warme,
 Lijmt zich in 't lang
 De lieve wang;
 En moeder strijkt, met malschgebogen arme,
 Het gazig licht-
 e rokje dicht.

En: „Venteke, waar zit-je met je voetjes?
 Het steekt entwaar
 Een teentje daar.
 Ei, zatterikske, zeeveerke, zoetjes!...
 Ach, kijk 'nen keer;
 't En kan niet meer.”

Het slaapt, ... en vromer gaan die litanieën,
 Zoo vreemde, voor
 Een vreemd gehoor.
 Hoe zalig, o, dus één te zijn gedrieën,
 Waar 't kleinste wis
 't Bijzonderste is.

En God! hoe arm, den rijkdom niet te weten
 Van 't diepste, dat
 't Gevoel bevat;
 En niet zijn oog te hebben blij gekreten
 In de innigheid
 Waar liefde schreit!

KARMKINDEKE.

Ons kindeke zit er te karmen,
Dat lief-lief manneke;
Ons kindeke zit er te karmen;
Hoe zwijgt het niet?
Zijn papke staat te verwarmen,
In 't blauw-blauw panneke,
Zijn papke staat te verwarmen;
Dat krijgt het niet.

Och, moederke, kun-je niet komen?
Straks brandt zijn papken aan.
Ach, moederke, kun-je niet komen?
Je weet dat 't wacht.
Uit 't stoelke wordt het genomen,
En krijgt zijn lapken aan.
Uit 't stoelke wordt het genomen,
En eet dat 't lacht.

ROOD PIOENEKE.

Rood pioeneke,
Lief kapoeneke,
Ei, daar ligt ge losgespeld,
Vroo te wroetelen,
Hoog te voetelen,
Klaar van leute en klein geweld.

Zwemmend puiteke,
Kletsekuiteke,
Met uw knietjes wijd verscheên,
Kom ik kriebelen,
Schielijk wiebelen,
Schielijk schobben ze overeen.

En ge wikkelt u,
Wringt en wrikkelt u,
't Rozig lijfje in bloemig bloed,
En ge kraait er bij,
Liefawaait er bij,
Dat geen haantjen het zoo doet.

Rood pioeneke,
Lief kapoeneke,
Wist ge wat ik zottelend zeg, —
't Rijpt tot verzekens,
Zoete kerzekens,
Die 'k voor u van kante leg.

MOEDERKE ALLEEN.

Wie zal er ons kindeke douwen
 En doet het zijn moederke niet?
 Wie zal er zijn dekentjes vouwen,
 Dat 't schaarsch door een holleke ziet?
 Kleine, kleine,
 Moederke alleen
 Douw-douw-douwderideine,
 Kleine, kleine,
 Moederke alleen,
 Kan van uw wiegske niet scheên.

Wie zal naar ons kindeke kijken,
 Dien bleuzenden stouten kapoen?
 Wie zal er zijn hemdeles strijken,
 Zijn haarken in krullekes doen?
 Kleine, kleine,
 Moederke alleen,
 Douw-douw-douwderideine,
 Kleine, kleine,
 Moederke alleen,
 Kan van uw wiegske niet scheên.

Wie zou voor ons kindeke derven
Haar laatste kruimelke brood?
Wie zou er, wie zou er voor sterven,
En lachen op kind en op dood?
 Kleine, kleine,
 Moederke alleen,
 Douw-douw-douwderideine,
 Kleine, kleine,
 Moederke alleen,
Kan van uw wiegske niet scheën!

MIJN BLEUZERKE.

Mijn bleuzerke, mijn kriekske,
Daar lig-je al uitgestrekt;
Gezond gelijk een bliekske,
En dicht gedekt.
Weet, kindjes die goed slapen
Zijn later flinke knapen.
Douw, douw.

Kijk, kijk, zijn vuistjes ballen,
Zoo koddig alle bei!
Kijk, och, de steken vallen
Van mijnen brei.
Maar 't kindje moet eerst slapen
Eer ik die op kan rapen.
Douw, douw.

Geen vliedske mag er zoeven,
Geen bloemken opengaan.
Wil moederke nog toeven,
't Moet stille staan.
Uit kinderkens die slapen
Zijn de engelkens geschapen.
Douw, douw.

SCHOMMELSCHUITJE.

Zonne lacht op 't ruitje.
 Vader zeilt in zee.
 Schommel, schamel schuitje,
 Wiegel, wiegje, meê.
 Schuitje zonder mast of touw,
 Voer mijn kind naar vader... Douw —
 Douw.

Verre ver gevaren,
 Waar hij, voor ons brood,
 Op de donkre baren
 Kampt met nood en dood!
 Moeder zal, vol troost en trouw,
 Staan vóór kind en vader... Douw —
 Douw.

Wolkt de lucht, en krijschen
 Meeuwen om den top,
 Engelvleugels hijschen
 Wij tot zeilen op.
 Arm der armen, Lieve-Vrouw,
 Zegen kind en vader... Douw —
 Douw.

KLEIN MOEDERKE.

Moeder zit te driegen
Aan een mantelzoom.
Zusje moet nu wiegen:
Zoeteke, slaap en droom.
Broederke, broederke mijn,
Laat mij uw moederke zijn.

Dekken zal u zusje,
Ligt ge blootgewoeld;
Kussen met een kusje
Dat ge bijna niet voelt.
Broederke, broederke mijn,
Laat mij uw moederke zijn!

Moet ge meê naar schole,
Dwars door weer en wind,
Kom dan stil gescholen
Onder dien mantel, kind.
Broederke, broederke mijn,
Laat mij uw moederke zijn.

BLAKENDE BLOZELAAR.

Blakende blozelaar,
 Bloemig en bloot,
 Draagt er een rozelaar
 Levender rood?

Aders in marmer en
 Kronklen niet uit,
 Zoo ze daar, warmer en
 Hoog in zijn huid.

Ai, en dat mondeke,
 'n Duimke maar breed,
 't Zit met een rondeke
 Lachjes gereed.

't Zonneke en 't wemelend
 Zomerzeeblauw,
 Zien bij zijn hemelend'
 Oogekens flauw.

'k Wed, om zoo'n bengelkens
 Liefelijkheid,
 Zouden zelfs engelkens
 Weenen van spijt.

KIND VAN MIJN LIEFDE.

Kind van mijn liefde,
schoone knaap;
bloeiende roze,
rood in slaap;
rustende sterkte,
komende kracht;
dageraad van mijn nacht!

Stijg nu, mijn ziel, op
melodij,
mensen en wereld
hoog voorbij;
draag waar de hemel
zont en start,
't kind van mijn liefde en hart!

Leven te geven:
menschentrots!
Eeuwigheid schenken:
fierheid Gods!
Straal in de glorie
van mijn lied:
Kindren van dichters
sterven niet!

MIJN KLEEN, KLEEN DOCHTERKE.

Gelijk een daske zijt ge dik,
Gelijk een kwartelke van kwik,
Gelijk een moorke soms zoo zwart,
Mijn kleen, kleen dochterke, mijn hart!

Maar nu gewasschen je daar zit,
Daar is geen engelke zoo wit,
Daar is geen lammeke zoo zoet,
Mijn kleen, kleen dochterke, mijn bloed!

Ik hef je op de okselkes omhoog,
Ik zie een sterreke in elk oog,
En voor mijn armoë word ik blind,
Mijn kleen, kleen dochterke, mijn kind!

HET WAFELETERKE.

Heel alleen aan 't tafelke,
Eet ons kindje een wafelke.
Hapt alhier een hoekske,
Boter vлект zijn doekske.
Gaapt en bijt alginder,
Weer een putteke minder.
Dan in 't wilde, zeere, zeer,
Altijd voort en altijd meer:
Wafel in zijn handekes,
Wafel in zijn tandekes,
En zijn gretige oogskens gaan
Naar het bord waar de ander staan.

HOLLEKE-PIEP.

Toe, mijn aardig molleke, diep!
In uw donker holleke, piep!
Ruk noch doek noch deken af,
Of ik kom en straf.
Steek in 't krullend haarke
Knippende mijn schaarke;
Zet op 't kriegend wangske,
Vingers tot een tangske;
Scheur uw mondje, als rozenpluk,
Met mijn stoute lippen stuk.
Ventjen, om te stelen,
Droom maar van uw spelen;
Moeder, aan uw beddeken,
Droomt van uw geluk.

DE BIETEBAUW.

Kleine, kleine stouterik,
zoudt ge moeder tergen?
wacht, ik zal hem roepen, ik,
uit de zwarte bergen.
Grijp, grap, grimmeland,
zonder lip of zonder tand,
grijp, grap, grauw!
de bietebauw!

Hoor hem, met zijn berenkop,
op de deuren bonzen.
Kraak! hij kruipt een zolder op,
oei, oei, oei, den onzen!
Grijp, grap, grimmeland,
zonder lip of zonder tand,
grijp, grap, grauw!
de bietebauw!

Recht naar bedde komt hij, boe,
riekt aan de gordijne,
doe maar zeere uw oogjes toe,
of ge ziet de zijne!
Grijp, grap, grimmeland,
zonder lip of zonder tand,
grijp, grap, grauw!
de biete-bauw!

Neen, neen, neen! Naar buiten, beest,
om de stoute knapen!
Moeders kind is braaf geweest;
kan zoo schoone slapen.
Douw, douw, kindje douw;
zwicht u voor den biete-bauw,
douw-douw-dijn;
en zoete zijn!

IN 'T GROOTE BED.

Ligt een kindeke temet,
bij de schouders,
van zijn ouders,
in het groote, groote bed;
't wrijft zijn snoetjen,
keert zijn kop;
steekt zijn voetjen
uit en op;
moe van woelen,
komt zich schoren
op zijn handjen, op zijn hielken,
en ze voelen
en ze hooren
maar zijn adem meer, zijn zielken.
Ligt een kindeke temet,
bij zijn ouders in het bed;
ongescheiden
doen ze beiden
over 't kindeke een gebed.

DE RIT OP DE KNIE.

Stap, stap,
 Sklappeklap,
 rijd maar recht en niet te rap.
 Mijd dier karren
 wirrewarren.
 Mijd die koe!
 hu, toe!
 Mijd de kloefkes, mijd de schoetjes,
 mijd de bloote kindervoetjes!
 Zoetjes, zoetjes...
 Een deur nog, een ruit,
 en de huizekes uit!
 Hop!
 pas op!
 Knietjes knijpen, handjes houden!
 wippen zooals ouden
 zouden;
 zwaar, gelijk de boeren
 voeren!
 licht gelijk de heeren
 leeren.

Draven, draven, dretsen, dretsen!
pooten
stooten;
kluiten kletsen;
winden wuiven;
zanden stuiven;
boomenschauwen schuiven, schuiven...
Nu een wrong
aan den toom!
Ieder sprong
is een boom!
En de spoor
is een boor;
en de hoef
is een ploeg;
en de lucht
is een zucht
op uw vlucht!
Keer nu in
aan de heg.
Herbegin
uwen weg.
En gezweept,
dat het streept!
en gestampt,
dat het dampst!
tot de vaart
van uw paard
u vervaart!

Draven weder, dretsen, dretsen!
 schoften schuimen;
 pluimen
 pletsen,
 weeken, weeken, witten, witten,
 de aarde,
 waar de
 pooten spitten.
 Velden vluchten,
 vruchten,
 voren.
 Nader kijkt de kerketoren...
 hoeven heffen lager, lager...
 't moede paard loopt trager, trager...
 Stil aan
 gaan!
 Een gevel rijst,
 het dorpje grijst,
 lichtjes, lichtjes,
 vensters vol met bloemenwichtjes:
 witte roze en roô gezichtjes!
 Daar ons strate,
 daar ons huis!
 Klets! een late
 vledermuis!
 Vóór de deur een zoete vrouw,
 in de kou,
 hou!

ZORG EN ZEGEN.

Van 's morgens tot den avond,
slovend,
slavend,
verlegen hier, en daar verlaân,
heeft moederke nooit gedaan.

En laten allen rusten
lasten,
lusten,
bij 't wiegsken houdt ze nog de wacht,
en moederken heeft geen nacht.

Doch komt de zon maar even,
boven
beven;
er kraait een kind, er klinkt een lach:
in moederkens hert is 't dag.

KAN ER ÉÉN ZOO KEEREN.

Kan er één zoo keeren,
Mensch zijn zoo ontmenscht,
Dat hij zoude weren
Wat hij heeft gewenscht?
Hadt ge uw liefje lief,
Heb uw vrouwtje lief.

Komen donkre dagen
Vóór uw deur en huis,
Noem geen plichten plagen,
Noch uw kroost uw kruis.
Hebt ge uw vrouwtje lief,
Heb uw kinders lief.

God bestiert de staten!
Hef uw hangend hoofd.
Hij zal nooit verlaten,
Die in Hem gelooft.
Hebt ge uw Vader lief,
U heeft Vader lief.

HEMEL-HUIS. †

Door mijn woning
Speelt een zonnig licht.
'k Voel me een kleinen koning
In mijn grooten plicht:
Vrouw en kind te schragen
Op mijn sterke jeugd;
En ze hoog te dragen
In mijn vreugd!

Daar, op 't schouwke,
Prijkt mijn eenig kruis.
Wees mijn engel, vrouwke,
Wees mijn hemel, huis.
Wees mijn stoutste roemen,
Wees mijn zoetste troost,
Frissche levensbloemen,
Krachtig kroost.

O, mijn kindren!
Graaggebroken brood!
Zou 't geluk vermind'ren
Waar de last vergroot?
Zou men armoe lijden
Om een mondje meer?
Och, waar menschen strijden,
Helpt de Heer!

VOOR HET VOLK

VAN DEN ZANGER.

Ik ook ben een zanger en boven 't gemeen,
Al klinkt mijn lied in het wilde.
En zóo ik zinge, zoo zingt er niet één
In gansch de gevleugelde gilde.
't Is koekoek, en 't ringtjing, en tierliere, hoor!
De vogelkens fluiten me voor!

Ik leer mijn liedekens langs het land.
Ze hangen in 't koren te ruischen.
Ze waaien als wind, en ze laaien als brand;
Lijk hagel, zoo buien ze en buischen.
En koekoek, en 't ringtjing, en tierliere, hoor!
De vogelkens fluiten me voor!

Ik zing voor het werk en het spel en den dans,
En drink er mijn pint en mijn druppel.
Ik zing voor de vrouwen, ik zing voor de mans,
Maar liefst voor een blozenden koppel.
Van koekoek, en ringtjing, en tierliere, hoor!
De vogelkens fluiten me voor!

En krijg ik somwijlen den krop in de keel;
En voel ik een traan in het pinken;
Ik hoor het al gauw, het is valsch wat ik speel,
En 'k laat mijne lier maar zinken.
't Moet koekoek, en ringtjing, en tierliere, hoor!
De vogelkens fluiten me voor!

Hup! Knechten en meiden! Hup! Rept uw been,
En doet een sprong in het wilde:
Uw zanger, hij is wel boven 't gemeen,
Zoo goed als de beste der gilde.
't Is koekoek, en ringtjing, en tierliere, hoor!
De vogelkens fluiten me voor!

X IK BEN VAN DEN BUITEN.

Ik kreeg van mijn ouders,
Van ieder mijn part;
Van vader mijn schoulers,
Van moeder mijn hart.
Ik vocht om mijn stuiten
Met zuster en broër.
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

Bij d'eigensten pachter,
Eerst koeier, dan knecht;
Mijn klakke van achter,
Mijn hoofd immer recht;
Zoo dien 'k om mijn duiten,
En teer op mijn toer:
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

Ik zout en ik zaaie,
Ik eg en ik ploeg;
Ik mest en ik maaie,
Ik zweet en ik zwoeg.
Ik klets op de kluiten
En glets in de moer:
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

En hebben de zeisens
Gezinderezind;
De mallende meisens
De wagens gepint;
Dan zit ik te fluiten
Van boven op 't voer:
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

DE WIEDSTERS.

Maria, groote, reine,
U liggen wij te voet.
Wij zijn zoo kwaad en kleine.
Maria, wees ons goed.
Ave, Ave!
Maria, wees gegroet.

Ook gij hebt op der aarde
Gepijnd, geslaafd, gewroet;
Gewaardigd door uw waarde
Der armen arremoed.
Ave, Ave!
Maria, wees gegroet.

Geleid ons, arme lieden,
Schier blind van zweet en bloed;
En weer, als Gij zult wieden,
Ons uit der hellen gloed.
Ave, Ave!
Maria, wees gegroet.

ALABA.

A laba!
alaba!
Blesse, Blare,
kalf en koe,
voort, te gare,
toe!

Alaba!
alaba!
warme wachten
stal en stroo.
Van de grachten,
roô!

Alaba!
alaba!
braver, braver, ...
rep-je nu,
uit de klaver,
hu!

Alaba!
alaba!
Sterre, u slaat er
't kalf te zwaar;
'k zie 't, ge gaat er
naar.

Alaba!
alaba!
Lies wacht Deesten
aan de poort....
Toe, mijn beesten,
voort!

HET LIED VAN HET VLAS.

Zaaiers en wiesters, slijters en booters,
 Al dat hoeven en hekkens heeft;
 Hooge schelvers en diepe roters,
 Al dat zwingelt en spint en weeft —
 Jubelt en zingt en zwaait de handen!
 Viert het edelste veldgewas!
 Leven de Leie en de Leielanden,
 En 't vlas, en 't vlas, en 't vlas!

Herelkes, goud in groen gegoten,
 Bloemekes, blauw gelijk de lucht,
 Bollekes, dik en dicht gesloten,
 Glanzende zaden, vrome vrucht!
 Jubelt en zingt en zwaait de handen!
 Viert het edelste veldgewas!
 Leven de Leie en de Leielanden,
 En 't vlas, en 't vlas, en 't vlas!

Eindt er een arbeid een ander begint er.
 Zerp is het zweet, maar zoet het loon.
 Weelde in den zomer, weelde in den winter,
 't Jaar is gesierd met een vlassen kroon.
 Jubelt en zingt en zwaait de handen!
 Viert het edelste veldgewas!
 Leven de Leie en de Leielanden,
 En 't vlas, en 't vlas, en 't vlas!

DE ZWINGEL.

Roef, roef!
 de winter waait!
 Roef, roef,
 de zwingel draait!
 Een krote plakt aan 't muurke
 van 't witsneeuwde ovenbuurke.
 Roef, roef!
 de zwingel draait zoo droef.

Roef, roef!
 rep been en arm!
 Roef, roef!
 ons volk is arm!
 Mijn vader heeft gezwingeld;
 zijn hand met bloed gesingeld.
 Roef, roef!
 de zwingel draait zoo droef.

Roef, roef!
 mijn vaders stem!
 Roef, roef!
 ik vlieg tot hem!
 Mijn doode vader, vrede;
 uw zoon verstaat uw bede.
 Roef, roef!
 de zwingel draait zoo droef.

DE ZEELDRAAIER.

Miele-Miele-Mielke,
Draai maar aan uw wielke;
Draai maar dat de bosse kriipt,
Draai maar dat de peze piept.
Miele-Miele-Mielke,
Draaien is uw stielke;
Miele-Miele-Mielke is fraai!
Mielke, draai!

Miele-Miele-Mielke,
Draai maar aan uw wielke.
Vlugger dat ik vlugger spin,
Aarzelend mijn broodje win.
Miele-Miele-Mielke,
Met uw linnen kielke,
Miele-Miele-Mielke is fraai!
Mielke, draai!

Miele-Miele-Mielke,
Draai maar aan uw wielke,
Dol, zoolang uw leven duurt,
Tot de groote Baas u huurt.
Miele-Miele-Mielke,
Met uw zuiver zielke,
Miele-Miele-Mielke is fraai!
Mielke, draai!

VAN 'T SPINSTERKE.

Nog zie 'k dat brillend wijveke,
 dat spin, span, spon,
 laridon,
 gespannen in haar lijveke,
 dat schier niet toe en kon.

Ze werkte voor een kleinigheid,
 en spin, span, spon,
 laridon,
 daarbuiten op haar eenigheid...
 in 'twielke zat de zon.

Haar voorhoofd had geen rimpele,
 geen spin, span, spon,
 laridon;
 ze was daartoe te simpele:
 nauw wist ze wat ze won.

Waarom is 't volk ook nooit te vree?
 als spin, span, spon,
 laridon,
 als Meel met Tist den metser vree,
 het ging er anders ton.

Men kermiste en men bommelde
 van spin, span, spon,
 laridon;
 Meel zat naast Tist, die trommelde,
 van boven op een ton.

Ja, Tist de metser zaliger,
 ei, spin, span, spon,
 laridon,
 daar was geen een pokdaliger;
 maar werken dat hij kon!

Ze hadden al den derden ban;
 maar spin, span, spon,
 laridon,
 Tist metste een schouw en viel er van . . .
 — Ach, Mele, word gij non.

— Neen, menschen, dat en word ik niet,
 want spin, span, spon,
 laridon,
 daar is een die mij geren ziet,
 en trouwen doet geen non.

Nu bleven vreugd en vrienden weg...
 zij spin, span, spon,
 laridon,
 — en moet ik gaan, ik weet mijn weg,
 en, Tist, we trouwen ton!

Daar vielen wiel en rokken stil,
 het spin, span, spon,
 laridon.
 Meel kuischte 't glas van haren bril...
 en 't spinnen herbegon.

Weer sloeg haar dubbel kinneke,
 van spin, span, spon,
 laridon;
 ze zong van 't herderinneke
 of van Napoleon.

Oud moederke, waar zit-je nu,
 gij spin, span, spon,
 laridon?...
 daar is geen plaatsje meer voor u,
 hier onder de oude zon!

OP DEN WEEFSTOEL.

Zit ik op mijn stoeleke,
 tiek-tak, tiek,
 en speel ik met mijn spoeleke,
 tiek-tak, tiek,
 dan denk ik op mijn tjoeleke
 en zing me zot en ziek;
 tiek-tak, tiek-tak, tiek-tak, tiek.

Weef ik aan mijn webbeke,
 tiek-tak, tiek,
 ik doe 't al voor mijn kebbeke,
 tiek-tak, tiek,
 ze snatert als een snebbeke,
 en bleust gelijk een kriek;
 tiek-tak, tiek-tak, tiek-tak, tiek.

Lever ik mijn lappeke,
 tiek-tak, tiek,
 ik koop heur mantelkappeke,
 tiek-tak, tiek,
 we trippen van het trappeke,
 en dansen op muziek;
 tiek-tak, tiek-tak, tiek-tak, tiek.

HET LIED DER TERWE.

Heerlijke terwe,
Siersel der aarde,
Goud in uw verwe,
Goud in uw waarde,
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Waaï in de winden,
Straal in de zonne,
Edelgezinden
Eeuwige wonne!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Maaiers, de zeisens,
Hecht in de handen!
Volgende meisens,
Bindt uwe banden!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Bundels en schooven,
Wagens die kraken,
Voeren tot boven,
Boomen en daken!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Handen die zwaaien!
Herten ten hoogsten!
Zalig die zaaien,
Zalig die oogsten!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

NAAR FRANKRIJK.

Rijst te land de ellende,
 Brandt de zon het hoogst,
 Frankrijk binnen tiegt de bende
 Om den gouden oogst.
 Hun dorpje niet, hun Vlaandren niet,
 Maar de armoe zijn ze beu.
 Een moedig lied, een laatste lied!
 Dan, moederken, adieu!

't Gaat er op een snijden.
 Honger scherpt de zeis.
 Dubbel loon vraagt dubbel lijden,
 Rust bij werk noch reis.
 Het sloven niet, het slaven niet,
 Maar de armoe zijn ze beu.
 Een moedig lied, een laatste lied!
 Dan, moederken, adieu!

Moest er één bezwijken,
 God is daar ook thuis.
 Bij den Heer zijn de armen rijken!
 Moeder, kom, een kruis.
 Hun liefde niet, hun leven niet,
 Maar de armoe zijn ze beu.
 Een droevig lied is 't laatste lied!
 Oud moederken, adieu!

OP HET STUK.

Dzing-rusch.... De zonne bijt.
 Dzing-rusch.... De pikke snijdt.
 Het koren gaat over, de snede gaat over.
 De kelen zijn heescher en de ooren zijn doover.
 Dzing-rusch.... Alhier, alhier!
 Dzing-rusch.... Een zeupe bier!
 De boer is een belover.

Dzing-rusch.... Mijn pikke schaarft.
 Dzing-rusch.... Mijn vinger blaart.
 We druipen van 't zweet en de zonne steekt felder.
 We beulen ons dood om wat pap en een pelder.
 Dzing-rusch.... Alhier, alhier!
 Dzing-rusch.... Een zeupe bier!
 't Is koelder in den kelder!

Dzing-rusch.... 't Is in akkoord.
 Dzing-rusch.... Gevierig voort.
 En neerstig maar, zonder te morren of mikken.
 Gebogen, eenbarelijk pikken is pikken!
 Dzing-rusch.... Alhier, alhier!
 Dzing-rusch.... Een zeupe bier!
 Of anders wij verstikken.

Dzing-rusch.... Het wordt zoo laf!
Dzing-rusch.... Die hoek moet af!
Dan dansen en draaien de tierende koppels,
Een hoepsaderiere op de stekende stoppels.
Dzing-rusch.... Alhier, alhier!
Dzing-rusch.... Een zeupe bier!
En 't avond elk twee droppels.

DE DUITSCHE HOORNEN.

Hoort gij de duitsche hoornen toeten,
 Hoort gij de pijpers in 't gehucht?
 Werpt nu de klompen van de voeten,
 Werpt nu de voeten in de lucht!
 Jongens en meisjes,
 Meisjes en jongens,
 Jongens en meisjes van 't gehucht!

Heupjeswiegend vooruitgetreden,
 Jan naar Jelle, Trien naar Pier!
 Vat uwe maatjes om de leden,
 Draait en zwaait in hupschen zwier.
 Jongens en meisjes,
 Meisjes en jongens,
 Jongens en meisjes van plezier.

Zou men niet mogen een glaasje drinken?
 Heeft men daarom den drank in 't hoofd?
 Zou men niet mogen een meisje winken?
 Heeft men daarom den trouw beloofd?
 Jongens en meisjes,
 Meisjes en jongens,
 Jongens en meisjes, hoofd bij hoofd!

Zie maar die oudjes lachen, lonken,
Zaten niet altijd zoo gerust.
Hebben gedanst en ook gedronken,
Hebben gevrijd en ook gekust.

Jongens en meisjes,
Meisjes en jongens,
Jongens en meisjes, jeugd is lust!

Eer de pijpers en hoornen zwijgen,
Gaan de paren niet uiteen.
Hupsa! die geen lief kan krijgen,
Moet maar dansen op één been.

Jongens en meisjes,
Meisjes en jongens,
Jongens en meisjes, nog niet scheên!

DORSCHERSLIED.

Vlegels op, en vlugge,
Plof!
Kromt uw nek en rugge,
Plof!

Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Beukt de vlakke vloeren,
Plof!
Maakt ze rijk, de boeren,
Plof!

Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Volt de diepe zakken,
Plof!
O, de boer zal bakken,
Plof!

Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Geld en drank en eten,
Plof!
Alles nauw gemeten,
Plof!
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Kaf dat kunt ge krijgen,
Plof!
Om d'r op neer te zijgen,
Plof!
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Vlegels op en vlugge,
Plof!
Kromt uw nek en rugge,
Plof!
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

DE MULDER.

Wie heeft er hem dien naam gepast,
van dief en zakkenvulder?
Een filosoof, een goeie gast,
dat is de Mulder.

Waai, waai,
draai, draai!

Hij maalt en zingt gelijk gezind:
de wereld draait met wind.

Als zeilen slaan de menschen om,
naar onder, boven, onder.
Het hoog wordt laag, het recht wordt krom,
het simp'le wonder.

Waai, waai,
draai, draai!

De Mulder, steeds gelijk gezind:
de wereld draait met wind.

Elk ziet en volgt zijn vluchtend heil,
 een lief, een lust, of schatten.
 De dwazen! kan het eene zeil
 het and're vatten?
 Waai, waai,
 draai, draai!
 De Mulder, steeds gelijk gezind:
 de wereld draait met wind!

Gezondheid, schoonheid, macht en roem:
 al molens met gerucht in.
 Twee steenen, en dat graan wordt bloem
 en vliegt de lucht in!
 Waai, waai,
 draai, draai!
 De Mulder, steeds gelijk gezind:
 de wereld draait met wind.

Ei, witte Mulder, wijze man,
 ge zit hier zoo bestoven!
 En filosoof heeft toch een kan.
 Gauw, haal ze boven!
 Waai, waai,
 draai, draai!
 De Mulder, steeds gelijk gezind:
 de wereld draait met wind.

VAN PIER DEN MANDENMAKER.

Pier zei: ik weet een woordeke,
 Een woordeke voor u.
 We trekken 't korte koordeke,
 Katrien, we trouwen nu.
 Trien-lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien-lief, is dat geen plan?

Een huiske met een hoveke,
 Een keuken met een schouw;
 Wat stoelen en een stoveke,
 En wij daar man en vrouw.
 Trien-lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien-lief, is dat geen plan?

We komen, met ons handekes,
 Wel makk'lijk aan den kost.
 Ik maak er voort mijn mandekes,
 Mijn winkel wordt uw post.
 Trien-lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien-lief, is dat geen plan?

En kunnen wij wat stuiverkes
Besparen op 't gewin,
Ze gaan alzeer en zuiverkes
Den aarden spaarpot in.
Trien-lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien-lief, is dat geen plan?

Blaast dan een gunstig windeke
Het wonderschipke alhier,
We koopen ons een kindeke,
En heeten 't Trienje of Pier.
Trien-lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien-lief, is dat geen plan?

Gij kiest, uit al mijn wiegekes,
Het allersierlijkste uit;
En jaagt de dolle vliegekes
Met kussen van zijn huid.
Trien-lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien-lief, is dat geen plan?

SARLOTTEKEN.

O, als ik u zacht in mijn armen neem,
 lief zotteken,
 En weet-je voor ons niet een hutje van leem,
 Sarlotteken?
 Jochei, jochei,
 een hutteken in de hei!

Uw oog is zoo bruin en zoo zoet als zeem,
 van 't potteken.
 En weet-je voor ons niet een hutje van leem,
 Sarlotteken?
 Jochei, jochei,
 een hutteken in de hei!

Van liefde de volheid, van valsheid geen zweem,
 hertbotteken!
 En weet-je voor ons niet een hutje van leem,
 Sarlotteken?
 Jochei, jochei,
 een hutteken in de hei!

Ach, kussen we elkander, gij lacht en ik schreem,
 lief zotteken.
 En weet-je voor ons niet een hutje van leem,
 Sarlotteken?
 Jochei, jochei,
 een hutteken in de hei!

TROOSTLIEDEKEN.

Mijn zoet-zoet-zoete lieveken,
 Wat komt u nogmaals aan?
 Ik lees weer in uw brieven
 In ieder woord een traan.
 Schreien, schreien, kunt ge niet,
 Of uw ventjen heeft verdriet.

Ei, laat de menschen pratelen,
 Gij kent me beter, gij.
 't Zijn molentjes die ratelen
 Met wind van jaloezij.
 Schreien, schreien kunt ge niet,
 Of uw ventjen heeft verdriet.

En steekt het met een vinnigheid
 Waarbij uw hertje beeft;
 Geen angel raakt er de innigheid
 Waar zoete liefde leeft.
 Schreien, schreien kunt ge niet,
 Of uw ventjen heeft verdriet.

GELIJK DE BOOM.

Gelijk de boom
nabij den stroom,
diep wortelt echte liefde.
De zonne straalt:
in 't water daalt
een spiegelbeeld der liefde.
O beeld, o boom,
o levensstroom,
o liefde en liefdedroom!

Doch treurt en zucht
ge in najaarslucht,
o boom der echte liefde,
verduisterd is 't
en uitgewischt
dat speelsche beeld der liefde.
Doch treurt en zucht
ge in najaarslucht,
de lauwe liefde vlucht.

Geen schaduwſchijn
mag liefde zijn,
of anders is 't geen liefde.
Maar vast en trouw,
bij man en vrouw
o dät, o dät is liefde!
Geen schaduwſchijn
mag liefde zijn,
maar vast in vreugd en pijn.

BIERKENS PLAATS.

Het bierken, in de ton geperst,
het levende gerst,
het levende gerst,
het zit er zoo noô bedwongen.
En laat de kraan
maar opengaan:
het komt er al uitgesprongen!
huppelend,
druppelend,
lustig dan!
'k Zie me zoo geren het bier in de kan!

Het bierken, uit de ton ontsnapt,
in de kan getapt,
in de kan getapt,
het krijgt weer al andere luimen.

Ei, heft ze maar hoog,
en giet met een boog,
dat al de glazen schuimen!
Vlokkende,
lokkende, . . .
lustig dan!

Bier in de glazen, daar droom ik van!

Het bierken, in de glazen daar,
zoo perelklaar,
zoo perelklaar,
het staat er nog droevig te droomen.

Sa, vroolijke maats,
gij kent zijne plaats!
wel moge 't u bestroomen!
Spoelende,
koelende . . .
lustig dan!

Best is het bier in den leutigen man!

VLAAMSCHE KERMIS.

Bezem uit! 't Is kermis!
Knechten, meiden, vrouwen, mans,
Heel de bonte zwerm is
Lustig aan den dans.
Een ander groep aan tafel
Eet visch en worst en wafel.
Oudwifje schinkt,
Oudventje drinkt,
Oudliedje deunt en klinkt:
Ha!
Niets zoo leutig-fraai en frisch
Als bezemboerenkerremis!
Niets zoo leutig-fraai en frisch
Als 't Vlaamsche leven is.

Zonder wufte poeders
Zonder valsche lok in het haar,
Schoon gelijk uw moeders
Over dertig jaar,
Mijn blonde, ronde deernen,
Blauwe oogen lijk lanteernen!
Een mond beroosd,
Een wang die bloost,
Een borst die zuchtjes loost.
Ha!
Niets zoo leutig-fraai en frisch,
Als bezemboerenkerremis.
Niets zoo leutig-fraai en frisch
Als 't Vlaamsche leven is!

Kerels, kloek als eiken,
Roode guit en bruine kwant,
Treden voor en reiken
Kluchtig u de hand.
Nu draven lijk de veulens!
Nu draaien lijk de meulens!
Totdat ge hijgt,
Terneder zijgt,
En warme kussen krijgt.

Ha!

Niets zoo leutig-fraai en frisch,
Als bezemboerenkerremis!
Niets zoo leutig-fraai en frisch
Als 't Vlaamsche leven is.

Trouwt en kweekt ge kindren,
Wordt ge van den ouden tijd,
Komt geen jonkheid hindren
Als ze speelt en vrijt.
Oudmoederke en oudmanneke,
Kruipt dichter bij het kanneke,
En drinkt verheugd,
Op al dat deugt,
Op oude en jonge jeugd!
Ha!
Niets zoo leutig-fraai en frisch
Als bezemboerenkerremis!
Niet zoo leutig-fraai en frisch
Als 't Vlaamsche leven is!

HET LIED VAN BACCHUS.

Men hoort in onze kerke
Den paster met zijn preek:
Dat elk zijn ziel versterke
Door vasten, week op week.
Maar hier, waar 't lied van Bacchus klinkt,
Is 't beter dan in 't sermoen.
De hemel drinkt, en de aarde drinkt,
Hoe zouden wij 't niet doen?

De paster, in zijn kuipe,
Praat voor een oude non;
Maar Bacchus preekt de zuipe,
En elk zit rond zijn ton.
De kreuple zelf springt op en hinkt
Om zich daarheen te spoën.
De hemel drinkt, en de aarde drinkt,
Hoe zouden wij 't niet doen?

De mannen en de vrouwen
 Scheidt men hier niet vaneen.
 Want ieder, die wil trouwen,
 Mag vrijen, naar ik meen.
 En 't meisje dat een oogje pinkt,
 Krijgt van haar lief een zoen.
 De hemel drinkt, en de aarde drinkt,
 Hoe zouden wij 't niet doen?

Hier hebt gij geen miserie
 Om alles te verstaan.
 Het slot van elk mysterie
 Draait open als een kraan.
 Als 't bier maar in den beker blinkt,
 Heeft alle latijn fatsoen.
 De hemel drinkt, en de aarde drinkt,
 Hoe zouden wij 't niet doen?

De pasters zeggen: amen!
 Maar Bacchus zegt: 't Is uit!
 En: vult het! roepen samen
 De scharen, lang en luid.
 De glazen op! God Bacchus schinkt!
 Zijn hoofd is al één groen!
 De hemel drinkt, en de aarde drinkt,
 Hoe zouden wij 't niet doen?

KUIPERTJEN KUIPT.

Ton, ton... Een glaasje bier:
kuiptertjen is hier!
kuiptertjen kuint
een vat-vat-vat;
zuiptertjen zuipt
zich zat.

Ton, ton... De duigen net
nevens een gezet!
kuiptertjen kuint
een vat-vat-vat;
zuiptertjen zuipt
zich zat.

Ton, ton... Het gat er in!
buiten dicht en bin'!
kuiptertjen kuint
een vat-vat-vat;
kuiptertjen zuipt
zich zat.

Ton, ton... Een band er op!
kloppe-kloppe-klop.
kuiptertjen kuint
een vat-vat-vat;
kuiptertjen zuipt
zich zat.

Ton, ton... Draai op de kraan!
kuiptertjen heeft gedaan.
kuiptertjen kuint
een vat-vat-vat;
zuiptertjen zuipt
zich zat.

LAPPER KRISPIJN.

De schoentjes gaan er met paren,
En jammer, de menschen ook.
't Verstand komt niet vóór de jaren.
De liefde? Wat vuur en wat rook!
Ach, wisten 't de vliegende gaaien,
Ze werden 't vrij leven niet moe.
Ik zitte mijn schoentje te naaien,
En trekke mijn draadje toe.

Hoe groeide uit dat lustige Grietje,
Die knorrige, dolle katijf?
Een lief als een hemelbietje!
En nu zoo een duivelig wijf!
Vandaag al de winden aan 't waaien;
En morgen noch ba, noch boe.
Ik zitte mijn schoentje te naaien,
En trekke mijn draadje toe.

Wat heb-je aan die pinten, die pijpen?
 Neem liever een druppel, een dop!
 Ei, moet-je dat elsen weer slijpen?
 Jees-Christus, wat eeuwig geklop!
 Ik mag me noch roeren noch draaien.
 't Is al verkeerd wat ik doe.
 Ik zitte mijn schoentje te naaien,
 En trekke mijn draadje toe.

Nu zit ze de passie te preeken.
 Bij Anneken van den geuur.
 En, lapper! geen woordje te spreken,
 Is 't eten te zout of te zuur.
 Straks komt ze mij kozen en aaien,
 Of zoeken naar bezem of roê.
 Ik zitte mijn schoentje te naaien,
 En trekke mijn draadje toe.

Weet iemand — daar valt mij alweder
 Dat schoenmakersraadselken in —
 't Verschil tusschen wijven en leder?
 Voor mij is het klaar gelijk tin.
 De wijven zijn vellen van haaien,
 En leder is vel van de koe.
 Ik zitte mijn schoentje te naaien,
 Ik trekke mijn draadje toe.

KLOMPENLIEDEKE.

Kap ik mijn wilgen blokjes,
Parencijns uit den boom,
'k Zie ze onder broecks of rokjes,
Haperend aan den zoom.
Klómpen aan den voet,
Staat onze gaitjes goed!

Glad om er in te slieren;
Licht om er mee te gaan;
Hol om er in te tieren;
Hard om er mee te slaan!
Klómpen aan den vóet,
Klómpen aan den vóet,
Staat onze gaitjes goed!

Lijken ze plomp en pover,
Leerzekens gaan niet vóór.
Aan! En de stoppels over!
Uit! En de beken door!
Klómpen aan den vóet,
Klómpen aan den vóet,
Staat onze guitjes goed!

Bakt u de vorst op 't water,
Koeken van zijn fatsoen,
Niets, om te glijden, gaat er
Boven een houten schoen.
Klómpen aan den vóet,
Klómpen aan den vóet,
Staat onze guitjes goed!

Kinderen van den buiten,
Klompekens bruin van rook!
Op! Als de leerkens sluiten,
Sluiten de klompkens ook!
Klómpen aan den vóet,
Klómpen aan den vóet,
Staat onze guitjes goed!

SINT PIETERSVIER.

Hier met die dingen!
 alzo! alzo!
 Die schavelingen
 daar op het stroo.
 Die bakken
 met pemen,
 die zakken
 met lemen,
 die takken
 nemen!

Nu schieren, schoren, berd en bonk!
 en boven op de wilgetronk!
 Tonder, tonder!
 het spokt al onder.
 Hoor, zie,
 in één, twee, drie,
 de vlamme slaat uit, de vlamme slaat boven,
 en rood is de lente om den laaienden oven:

Sinte Pieter en Sint Jan!
 wie kan-der daar an?
 Rook
 en smook!
 We vieren ook!

SINTE MAARTENSAVOND.

Sinte Maartensavond!
De toren gaat naar Gent.
Mijn moederke bakt wafels,
En 'k zit er geen omtrent.
Zit ik bij den temper,
Moeder zegt: gij kremper!
Zit ik bij het ijzer,
Moeder zegt: gij knijzer!
Zit ik bij den koteraar,
Moeder zegt: wat doet gij daar?
En slagen!
En slagen!
Moederke, bak, en sla mij maar;
Ik kan het wel verdragen.

ADESTE.

Het klinkt e klêe klêe klokske
 te nacht.
 Het vliegt e wit wit vlokske,
 heel zacht.
 En mannen gaan, en mantels gaan,
 met lappen en met kappen aan:
 Adeste!

De kandelaars en keerskes
 zien vroom,
 Op 't Kindeke van tweerskes
 op stroo.
 En nauwlijks terdt, die nader terdt,
 dat 't Kindeke niet wakker werd':
 Adeste!

Geen andere geruchtjes
 benêen,
 Dan ademkes en zuchtjes
 en bêen.
 Tot helgetaald en hooggetaald,
 een stemmeke uit den hemel daalt:
 Adeste!

KONINKVENTJES.

Open uw deur met een gerreke;
 't sneeuwt en 't waait.

Kijk maar eens op naar ons sterreke,
 hoe het draait!

Laat het maar sneeuwen en vriezen dat 't kraakt:
 't kindeke sluimert en moederke waakt.

't Ligt in zijn steenene krebbeke,
 zoo gerust.

Moeder heeft 't oog van haar kebbeke
 toegekust.

Laat het maar sneeuwen en vriezen dat 't kraakt:
 't kindeke sluimert en moederke waakt,

Haal van uw bed voor uw broederke
 dekens warm.

Geef er uw wijn voor zijn moederke:
 ze is zoo arm.

Laat het maar sneeuwen en vriezen dat 't kraakt:
 't kindeke sluimert en moederke waakt.

Vindt ons geladene kemelke
 Betlehem,

Jezuke zet ons in 't hemelke
 nevens hem.

Laat het maar sneeuwen en vriezen dat 't kraakt:
 't kindeke sluimert en moederke waakt.

SCHARESLIEP.

De lucht is grijs en 't smokkelt.
 De wind speelt in mijn vest.
 Een bete broods gebrokkeld!
 De trekhond krijgt de rest.
 Dan voort, met de oude karre,
 Ronk-bonk, door hoog en diep.
 Krijsch, deurken, op uw harre.
 Rrrr... Scharesliep!

Eens klonk mijn lied standvastig,
 En 't wielke leek muziek.
 Nu valt me 't aadmen lastig,
 En 't wielke zucht lijk ziek.
 Hoe't werkaanscheers en schare,
 Me door de vingers liep!...
 Wie wil den wroetelare?
 Rrrr... Scharesliep!

Dan droeg het wijf de korven,
 Met spijs en drank gelâan.
 Nu is het wijf gestorven;
 Ik sukkel achteraan.
 Al doover zijn mijn ooren,
 't Is of de wereld sliep.
 Ik kan me schier niet hooren:
 Rrrr... Scharesliep.

BINNENTREKKEN.

Trage tred!
 Niets in 't net!
 't Weer is ziek en stokkeblet.
 Zeil en helpt noch riemenslagen.
 Langzaam glijdend langs de koord,
 sleepeu wij de sloepen voort...
 en de steenen klagen.

Hard genoeg!
 Veel te vroeg
 keert de boot met hoogen boeg.
 Hoort die arme vrouwen vragen!
 Ziet ze kijken om en om,
 handen neer en monden stom...
 en de steenen klagen.

Wie gezwind,
 blijgezind,
 binnenvaart met visch en wind,
 o, die kent geen doode dagen!
 Laas! te scheurend is 't verschil!
 Gister stormen, heden stil...
 en de steenen klagen.

ZAGERS.

Met woest
gerucht,
in 't noest
gehucht,
daar hoor ik, zindrend op gezang,
een zage, dagen lang.

Bezie
dien ruk,
dat knie-
gebuk,
en overhands, zoo klein, zoo groot,
die twee, lijk Tijd en Dood!

Omhoog
hun zaag,
omlaag
hun zaag,
die tanden toont, bij elken terd,
al bijtend in het berd.

En stam
na stam,
en boom
na boom,
en beuk, èn berk, èn eik, èn olm,
't valt al in plank en molm!

Zoo wordt
en stort!
een pracht-
geslacht,
een boom, een bosch, een huis, een staat,
tot molm in stof vergaat.

PLAVEIERS.

Straatplaveiers,
marktrammeiers,
stappend, stappend, één voor één,
laat uw deunen,
dreigend dreunen,
klaar lijk ijzer valt op steen.

Ruwe kampers,
zwaait uw stampers,
dat de grond u naverzucht;
gloeit uw banden
om de landen
daar ge smeedt in open lucht.

Zie, door dorpen
heengeworpen,
ijlt uw weg van stad tot stad,
onder boomen,
over stroomen,
voert gevleugeld paard en rad.

Gij gaat traagzaam,
bukt verdraagzaam
over uw verwezen werk,
dat u moed kost,
zweet en bloed kost,
meer dan 't bouwen van een kerk.

Hoog uw armen,
machtige armen,
gij die baanbreekt om wat brood!
Hoog uw hoofden,
afgesloofden,
die hier lijdt alleen is groot.

ZIGEUNERS.

Doedelpijpers,
 trommendreuners,
 harpennijpers,
 op! Zigeuners!
 over berg, over dal,
 over stroom en overal!...
 Rond den ronden kogel,
 oost of west,
 nergens nest!
 vlieg, vrijvogel!
 Leven is maar zang!
 wie kan lang
 zingen?
 Sterven is een sprong!
 laat ons jong
 springen!
 Zonder wieg,
 zonder woon!
 vrijheid is zoo schoon!
 Vrijvogel, vlieg!...

Doedelpijpers,
 trommendreuners,
 harpennijpers,
 op! Zigeuners!
 dicht gedrom, dof gedruis...
 in het graf zijn we allen thuis!

MENSCH ZIJN.

Waar mensch den mensche wolf is,
 Waar volk den volke vee;
 Waar, huilend, wie maar golf is,
 Wil schuimen boven zee;
 Daar perst men paarl uit traan en bloed,
 Heet zwakheid kracht, en lafheid moed,
 En wie een hals drukt met den voet.
 Nékplooit gedwee!

Moet eerlijk altijd arm zijn?
 En machtig altijd slecht?
 Vijandig hoofd op arm zijn,
 En 't leven een gevecht?
 Zal nooit, in grootsche harmonie,
 Het menschdom — kracht, gevoel, genie —
 Al, man bij man, en knie aan knie,
 Réchtstaan voor Recht?

Zie, de aarde is aller moeder!
 Zij wil noch slaaf noch heer.
 Haar kind te zijn, o broeder,
 Is de eerste en de opperste eer.
 Want heilig is haar schoot genoeg,
 Haar handen breken brood genoeg,
 Wij zijn, en dat is groot genoeg,
 Ménsch, mensch, niets meer!

HET LIED VAN DEN ARBEID.

Zanger en schilder, zoeker en vorscher,
 Gij, die beitelt en tempels bouwt;
 Visscher en roeier, delver en dorscher,
 Gij, die bakt en slacht en brouwt;
 Looier en lapper,
 Kuiper en tapper,
 Wever en naaier,
 Zager en draaier,
 Hoefsmid, ploegsmid, en, nog Forscher,
 Gij, die in dokken en mijnen sjouwt —
 Werpt u vooruit en 't feest begonnen!
 Zwaait met vlaggen en brandt kanonnen!
 Stedeling, dorpeling,
 Trotsche verworpeling;
 Kroont met ijzer
 Den Arbeid Keizer!
 Voert zijn wagen door markt en kerk!
 Hem is de kracht, de moed, het werk!
 Hem is het land, hem is de zee!
 Vlaanderens Volk! Hoezee!

Brengt uw vrouwen en zoete verloofden,
Zonen en dochters, brengt ze hier!
Steekt uw kindeken over de hoofden
Dat het zijn armkens zwaaië en tier!
 Stoetsgewijs stappend,
 Handenklappend,
 Dansend en springend,
 Lachend en zingend,
Juichend, joelend, dolverdoofden,
Razend van vreugd en machtig fier —
Werpt u vooruit en 't feest begonnen!
Zwaait met vlaggen en brandt kanonnen!
 Stedeling, dorpeling,
 Trotsche verworpeling;
 Kroont met ijzer
 Den Arbeid Keizer!
Voert zijn wagen door markt en kerk!
Hem is de kracht, de moed, het werk!
Hem is het land, hem is de zee!
 Vlaanderens Volk! Hoezee!

VÓÓR 'T KANTKUSSEN.

Losjes, losjes, losjes,
 Vliegen doen de klosjes,
 Van den éénen kant,
 Naar den ándren kant.
 Vrouwkens komen vragen:
 Wie zal dat kantje dragen?
 Het liefste kind, het Koningskind,
 Het liefste kind van 't land!

Zachtjes, zachtjes, zachtjes,
 Reizen ons gedachtjes,
 Van den éénen kant,
 Naar den ánderen kant.
 Kan er iemand peizen,
 Waar die gedachtjes reizen?
 Naar 't liefste kind, naar 't Koningskind,
 Naar 't liefste kind van 't land!

Losjes, losjes, losjes,
 Kinders gaan als klosjes,
 Van den éénen kant,
 Naar den ándren kant.
 Kinderkens der armen,
 Wie reikt er u zijn armen?
 Het liefste kind, het Koningskind,
 Het liefste kind van 't land!

PRINSENLIED.

De trommels slaan,
 De troepen staan;
 De kinders brengen bloemen aan.
 Wie zwaait geen hand, wie kan er zwijgen,
 Als Prins, Prinses en Prinsjes nijgen,
 Vóór 't blijde feestgeruisch?
 Geen welkom of het wacht op U,
 Geen woning of zij vlagt voor U,
 Geen kindjen of het licht op U!
 Heil, heil, het Prinslijk Huis!

Met vroom gebaar
 Beweegt de schaar
 Om 't groote Prinselijke Paar.
 Alsof één vreugd àl hart vervulde,
 Ontstijgt een luide jubel hulde
 Het drommend dranggedruis...
 Geen welkom of het wacht op U,
 Geen woning of zij vlagt voor U,
 Geen kindjen of het licht op U,
 Heil, heil, het Prinslijk Huis!

Prins Albrecht met
Elisabeth ...

Nazeegnend ruischt een stil gebed:
God zegene U met jeugd en jaren,
En blijve Uw heerlijk kroost bewaren
Van ramp en drukkend kruis!
Geen welkom of het wacht op U,
Geen woning of zij vlagt voor U,
Geen kindjen of het lacht op U!
Heil, heil, het Prinslijk Huis!

BELGIE BOVENAL.

Midden groote landen
ligt ons kleine land,
als in gouden randen
echte diamant.
Hooge boomen,
blijde stroomen,
duin en zee, en berg en dal;
werkelijkheid der zoetste droomen:
Belgie, Belgie bovenal!

Over vlas en koren,
hoeve en lindetop,
schiets een spitse toren
scherp ten hemel op:
Bijlen, zagen,
hamerslagen,
weefgetouwen, vlegelval;
en, na 't werk, de kermisdagen!
Belgie's dorpen bovenal!

Open gaan de steden
in een grootschen groei;
prat op mooi verleden,
prat op huidgen bloei:
Ronde schouwen,
praalgebouwen,
huizen, hoven, liefgetal!
Vroede mannen, vrome vrouwen!
Belgie's steden bovenal!

Laat de vreemden loven
vreemde zede en aard:
't vaderland gaat boven
alle land der aard.
Eigen wegen,
eigen zegen;
geen, dat 't ooit verleeren zal!
Fier vooruit, en, onverlegen,
Belgen! Belgie bovenal!

VADERLANDSCH GEBED.

Zegen het Land, o Heer!
De zee, het veld, den heuvel!
Dat Uwe hand al euvel
Van Belgie's bodem keer!...
Zegen het Land, o Heer!

Zegen het Volk, o Heer!
Gebieder, burger, werker!
Maak geest en armen sterker
En alle harten teer...
Zegen het Volk, o Heer!

Zegen den Vorst, o Heer!
Zijn doel, zijn daad, zijn pogen,
Zijn wijsheid en vermogen;
En dat hij lang regeer!...
Zegen den Vorst, o Heer!

LIEDEREN, LEEFT!

Liedereren, oud als het volk is,
 Liedereren, jong als mijn hart,
 Klaar, als de zon uit de wolk is,
 Luid, als de vreugd uit de smart —
 Leeft in de sterkte, den gloei en den glans,
 Leeft in de schoonheid des lands!

Ruischt met den zwier van de haver,
 Riekt met den geur van het hooi;
 Springt met den boer op zijn draver,
 Lacht met de meisjes in tooi!
 Juicht om de sterkte, den gloei en den glans,
 Juicht om de schoonheid des lands!

Heft die daar hurkt in het lijden,
 Hoog in de kracht van uw vreugd!
 Leert hem, in dagen van strijden,
 Daden van manlijke deugd!
 Wijst hem de sterkte, den gloei en den glans,
 Wijst hem de schoonheid des lands!

Heisa, mijn lied van den dorscher!
 Heisa, mijn lied van den knecht!
 Klinkt, en de vuisten zijn forsker,
 Klinkt en de koppen gaan recht!
 Leeft in de sterkte, den gloei en den glans,
 Leeft in de schoonheid des lands!

LIJST
DER IN DEZEN BUNDEL VOORKOMENDE
LIEDEREN, DIE GETOONZET ZIJN,
MET DE NAMEN DER COMPONISTEN.

- Den Avond zijgt als zegen Jaak Opsomer, Lokeren.
Koorbewerking van Jozef Vandermeulen, Gent.
- De Lente komt Alfons Moortgat, Hal.
Smidje-smee Oct. de Hovre, Oudenaerde.
J. P. J. Wierls, Delft.
- Hemelsche Liefde Emiel Hullebroeck, Ledeb. Gent.
A. Moortgat, J. Opsomer, J. P. J. Wierls.
- Geen lachje kan mijn lijden sussen. J. Opsomer.
- Het Duiveken der zonne Edward Criel, Gent.
- Wederzien Ernest Brengier, Oost-Rozebeke.
Aloise Gardijn, Deerlijk.
- O Lieve Leo van der Haegen, Gent.
J. Opsomer.
- Ti-ti-ti-tiere J. P. J. Wierls.
- Den Avond is zoet A. Moortgat.
- Ring-king. Hub. Cuypers, Amsterdam.
O. de Hovre. E. Hullebroeck.
- J. Opsomer. Jef Rheinhard, Mechelen. J. P. J. Wierls.
- Moederke alleen Hub. Cuypers.
O. de Hovre. E. Hullebroeck. Karel Lamy, Leuven.
- J. Opsomer. P. Franz Uyttenhove, Gent. J. P. J. Wierls.
- Klein Moederke O. de Hovre.
Paul Lebrun, Gent. A. Moortgat.
- J. Opsomer. J. Rheinhard. J. P. J. Wierls.
- Mijn kleen, kleen dochterke. E. Hullebroeck.
- Van den Zanger O. de Hovre.
E. Hullebroeck. A. Moortgat.
- Ik ben van den buiten. O. de Hovre.
J. Opsomer. J. Vandermeulen.
- De Wiedsters O. de Hovre.
A. Moortgat. J. Vandermeulen.

Alaba	A. Moortgat.
Het Lied van het Vlas.	J. Vandermeulen (Koorbewerking)
De Zwingel	A. Moortgat.
De Zeeldraaier.	O. de Hovre.
	A. Moortgat. J. Opsomer.
Op den Weefstoel	O. de Hovre.
	A. Moortgat. J. Opsomer. J. Vandermeulen. J. P. J. Wierts.
Het Lied der Terwe.	Hub. Cuypers.
	A. Moortgat.
De Mulder	A. Moortgat.
Van Pier den Mandenmaker.	Hub. Cuypers.
	O. de Hovre. A. Moortgat. J. Opsomer.
Sarlotteken	O. de Hovre.
	J. Opsomer. J. P. J. Wierts.
Troostliedeken.	J. P. J. Wierts.
Bierkens plaats	A. Moortgat.
	J. Opsomer. J. P. J. Wierts.
Het lied van Bacchus	J. Opsomer.
	J. Vandermeulen.
Kuipertje kuint	A. Moortgat.
Lapper Krispijn	A. Moortgat.
Sinte Maartensavond	A. Moortgat.
Adeste.	O. de Hovre.
	E. Hullebroeck.
Koninkventjes	Hub. Cuypers.
	A. Moortgat.
Het Lied van den Arbeid.	J. P. J. Wierts (Koorbewerking).
	Cornelis A. Bonten, Leiden, id.
Bekroond met den eersten prijs in den prijskamp voor Volks- liederen, 1907.	
	Het Prinsenlied . . .
	Belgie Bovenal . . .
	Vaderlandsch Gebed

Deze drie liederen hebben, samen met het „Lied van het vlas” den eersten prijs bekomen in den nationalen prijskamp 1905, en werden door verschillende toondichters getoonzet.

VERKLARING
VAN EENIGE VLAAMSCH E WOORDEN
EN UITDRUKKINGEN.

A

- Aalbak. 54. Groote kuip met mestgier; aalkarteel.
Aardmijdig. 48. De aarde vermijgend, schuwend.
Aarzelen. 168. Achteruitgaan.
Adeste. 206. Eerste woord van een latijnschen kerkzang. Betee-
kent: Weest aanwezig.
Afveuren. 93. Afsnijden met geweld.
Akkoord. 176. 't Is in akkoord: Werkt rap! In akkoord maaiend,
weet men bij voorbaat hoeveel men voor het gansche werk
zal ontvangen, en arbeid dan natuurlijk veel vlugger dan
in daghuur.
Alsan. 11. Altoos, gedurig, onophoudelijk.
Auwe. 27. Aar. Auwblauwblom. 47. Korenbloem.

B

- Baai. 54. Bruinrood paard.
Baaide. 61. Bruinrood.
Bakelen. 56. Bakeren, heeten, warmen.
Ban. 170. Huwelijksban, gebod, roep. Eer men trouwt wordt men
driemaal in de kerk geroepen. Zoo krijgt men zijn eersten,
tweeden en derden ban.
Barmenwijze. 11. Opgehoopt. (barm = berm.)
Bedijgen. 68. Worden, opgroeien.
Beeweggaande. 91. Ter bedevaart gaande.
Beeten. 22. 32. Zich neerzetten, gezegd van vogels en vliegende
insekten.
Beier. 45. Bes. Vgl.: beiers van een rozenhoedje.
Beieren. 103. Beiers vormen.
Beletten. 49. Bekijken.
Berd. 56. 210. Bord, plank.
Berdelbaan. 69. Plankenweg.
Bijze. 39. Regenbui.
Blaaiierblekken. 27. Schitterend glanzen.

IV

- Blare. 164. Naam eener koe die blaarde is, die witte vlekken heeft.
 Blesse. 164. Naam eener koe. Eene blesse is eigenlijk een witte haarlok op den kop van een paard, koe of konijn.
 Bleuzerke. 142. Blozend kind.
 Blutsen. 28. Kneuzen. Blutseblauwen : Blauw zien door bekomen kneuzingen.
 Boever. 54. 57. 103. Paardenknecht.
 Bokkelen. 56. Hard en herhaaldelijk botsen.
 Bolder. 24. Die met den bol speelt.
 Bollen. 4. Op zichzelf ronddraaien.
 Booter. 166. Een man die vlas boot. Vlas booten is met zware houten boothamers de zaadbollen van het vlas afkloppen.
 Bosse. 54. 168. Naaf van een wiel.
 Boutstille. 94. Stil zonder de minste beweging. Vgl.: boutrecht.
 Brobbelbrobbelen. 15. Borrelend opstijgen van zeepbellen.
 Buischen, 24. Slaan dat het klinkt.
 Bulten. 55. Uitbulten; uitsteken; uitzwellen. 85. Opspringen van een bok.

D

- Daver. 40. Koortsachtig beven.
 Deluwen. 28. Verbleeken.
 Derf. 15. Bleek, doodsch. Dervigheid. 94.
 Dobbedobbe. 82. Klanknabootsend woord. Vgl.: dobberen: op en neder gaan.
 Doef. Doefdof. 5?. Zwoel, smchtig, bevangen.
 Dol. 168. Driftig en hardnekkig aan het werk.
 Doom. 15. 63. 102. Damp.
 Dop. 201. Snuijfe.
 Doppen. 15. Met snelle beweging toesteken, neerleggen, betalen.
 Douw-douw-douwke. 134. Douwlied. Wiegelied.
 Douwen. 140. Al zingend in slaap wiegen.
 Dretsen. 46. 154. Met geweld en stampend draven.
 Dries of driesch, klaverdries. 63. Weide in zaailand, hier in een klaverland veranderd.

V

Druistig. 46. Haastig, onbezonnen, stormachtig, ongestuimig.
 Duitsche hoornen. 178. Rondreizende muzikanten heet men in
 Vlaanderen Duitsche muzikanten. Vgl. Engelsch: a Ger-
 man band.
 Dwerelen. 10. Dwarrelen.

E

Eenbarelijk. 98. 117. Gestadig, onophoudelijk.
 Eendelijk. 8. 111. Zeer, uitermate.
 Eeuwig. 70. 111. Zeer, uitermate.
 Elsen. 201. Els.
 Entwaar. 136. Ergens.

F

Fleeuw. 53. Flauw, laf.
 Fraai. 168. Braaf.

G

Gabbe. 5. 104. Kerf, opening.
 Geknord en Geknuit. 88. Geknoest, geknobbeld.
 Gepolkt liggen. 89. In zijn polk of leger liggen. Polk: Kuil,
 leger, nest.
 Gerre, gerreken. 207. Garre, spleet.
 Gerrebekken. 71. Schertsen, schimpen.
 Gers. 35. 92. Gras.
 Geschemel. 102. Geschemer.
 Gevierig. 176. Vurig, zeer vlijtig.
 Gezapig. 15. 39. Zonder haast, voortdurend.
 Gezoef. 65. Geronk, gegons, gesnor.
 Gletsen. 162. Glijden, uitglijden.
 Goele. 68. Eendvogel.
 Groeze. 42. Loof.

VI

H

- Hekken. 166. Vierkante houten bak waarin men het vlas steekt om het te laten roten; ook *benne* genoemd.
 Helgetaald. Hoogetaald. 206. Met helle, hooge stem.
 Helmen. 126. Galmen, weergalmen.
 Herel. 31. 166. Vlashalm, stengel.
 Hil. 63. Heuveltje, Molenhil = molendam.
 Hof, het. 68. 180. De hofstede; de hoeve.
 Hofje, de hof. 64. Kring rond maan of zon.
 Horken. 15. Luisteren.
 Hul, boomenhulke. 6. Groep.
 Hut, looverhut. 5. Groep bladeren en takjes.

I

- Inklop. 22. Het kleppen der klok onmiddelijk vóór het beginnen van den dienst.
 Insch. 95. Einsch, engsch: Zeer nijdig, gemelijk, grijnig.

K

- Kakkernest. 68. Kakerd, nestkuiken.
 Kalle. 49. Ekster.
 Kap. 206. Mantelkap.
 Karier. 55. Karreweg.
 Karteel. 55. Zeer groot vat om aal of mestgier te vervoeren.
 Z. Aalbak.
 Kebbeke. 172. 207. Lieveling.
 Keilen. 100. Meeuwen keilen; vliegen op het water op en neer als gekeilde steenen.
 Ketteren. 7. Scherp weergalmen.
 Klabetteren. 7. Hard kletteren, klinken.
 Klakke. 161. Pet.
 Klammen. 85. Klam, vochtig worden.
 Klaverdries. 63. Zie Dries.

VII

- Kletsen. 49. 162. Slaan, stampen. Klets op de kluiten. Stamp op de aardkluiten.
 Kletteren. 65. Fel glinsteren.
 Kloef. 18. Klomp.
 Kluit. 24. Muntstuk: 10 centimes.
 Knijzer. 205. Lastige, steeds vragende, kwelzieke jongen.
 Kogel. 214. Wereldbol.
 Koningventje. 207. Knaapjes in koningen verkleed. (Driekonin-gendag)
 Koordeke. 184. Het korte koordeke trekken. Kort spel spelen, gauw met iets gedaan maken.
 Korenwee. 28. Z. Wee.
 Koteraar. 205. Haak, pook, stookijzer.
 Kremper. 205. Krimper, iemand die kouwelijk is.
 Kriepen. 36. 47. Klagen.
 Kroppen. 23. 49. 50. Kroonhalzen: een hoogen krop, een hooge borst zetten; een trotsche houding aannemen.
 Krote. 167. Klodde, vezelachtige afval van gezwingeld vlas.
 Kwapérteken. 118. Guitje, deugnietje.

L

- Labeuren. 93. Het land bearbeiten.
 Laf. 177. Zwoel, bevangen.
 Lap, lappen. 206. Oorlappen van een pet.
 Lapken. 137, Zeeverlapken, morsdoekje, slabbetje.
 Lappeke. 172. Geweven stuk.
 Lee; ter lee komen. 87. Op zijn plooi terugkomen.
 Leem of leme. 204. Gebroken houtachtige deeltjes, afval van gezwingeld vlas.
 Leie. Leielanden. 166. Vlaamsche rivier, waar de beste vlassen wit geroot worden. Andere wateren geven slechts een blauwe kleur. De Engelschen, die de vlaamsche vlassen opkopen, noemen de Leie: the golden river, de gouden rivier.
 Lijze. 16. Stil, zacht.
 Locht. 15. Lucht.

VIII

Loog. 15. Zeepwater.
Lutsen. 39. Wiggelen, zacht heen en weer bewegen.

M

Malemijzelen. 54. Malen al mijzelend. Mijzelen: Brijzelen tot zeer fijne stukjes.
Meisen. 162. Meid.
Mijde. 43. Blood, omzichtig, schuwend.
Moer. 162. Modder, moeras, slijk. Glets in de moer: Glijd uit in het slijk.
Monkelen. 1. 15. 126. Glimlachen.
Moorelen. 66. Schreeuwen.
Muit 66. Kooi, kevie.
Muiten. 109. Ruien, zijn vëeren verliezen.

N

Nersch. 36. 92. Nesch, vochtig, natachtig.

O

Ovenbuur. 167. Ovenhuisje.
Over. 193. Vóór.

P

Palm. 37. Water van gewijden palm. Wijwater met een gewijden palmtak rondgesprenkeld.
Peem of peme. 204. Wortelen van hondsgas.
Pelder. 176. Ongepelde aardappel.
Per, te per. 18. Hol over bol; op het hoofd met de beenen in de lucht.
Pikke. 176. Zeis. Pikken. 176. Maaien.
Pinten. 162. Tooien, versieren.
Post 184. Dienst. Trien diende tot nu toe als meid, voortaan zal ze in Piers winkel staan.
Preusch. 31. Preutsch, fier.

IX

R

- Rampen. 94. Overkomen van rampen. Zijn deel bekomen in wat er rampt: Zijn deel krijgen van de overkomende rampen.
- Reesemen. Rechtreesemen. 10. Ritsen, aaneenrijgen.
- Reis en reis. 15. Rakelings langs.
- Reke. 42. Rij. Rekewijs. 71. In eene rij achter elkander.
- Reuzelen. 34. Door den wind bewogen worden zoodat er graantjes uitvallen.
- Rildheid. 91. Rankheid, slankheid.
- Rondeke. 145. Vgl.: Rondje bier, rondje wijn. Een rondje geven, een gezelschap trakteeren. Fransch: tournée. Rondeke lachjes: Allemaal op lachjes onthalen.
- Ronk. 7. 133. Gonzende, zware nagalm.
- Rooi. Met veel rooi. 85. Met veel moeite.
- Roters. 166. Werklieden die het vlas roten; in 't water steken, uittrekken, kapellen enz.
- Rozenpluk. 149. Rozenpluksel, rozenpluis.
- Ruifel. 8. Groote houten schop, dienende vooral om graan te scheppen.
- Ruttelen. 42. Ratelen.

S

- Schëen. 30. Scheiden. De voeten schëen: de versvoeten scandeeren. 140. 179. Scheiden, heengaan
- Scheers. 208. Scheermes.
- Schel. 93. Aardschol, schroode aarde die met den ploeg afgesneden en omgekeerd wordt.
- Schelvers. 166. Werklieden die vlas of koren schelven, in schelven zetten.
- Scheute. 28. 98. Onverwachts opkomen van den wind.
- Schier. 204. Zwaar stuk hout uit een houtmijt.
- Schijveren. 89. Snel op zichzelf ronddraaien. 9. Iets op zulke wijze werpen, dat het snel op zichzelf ronddraait.
- Schijverzingen. 4. Al schijverend, snel ronddraaiend, zingen.

- Schingen. 46. Schijnen.
 Schobben. 138. Wrijven.
 Schoetjes. 153. Vlaamsch schoe, voor schoen.
 Schremen. 186. Weenen, schreien.
 Schuifelen. 7. Fluiten. Schuifelaar. 17. 109. Fluiter, zanger, vogel.
 Schuift! 66. Van schuiven: Uit den weg!
 Slierhanden. 60. Afslieren, neerglijden, terwijl men zich met de
 handen ergens aan vasthoudt: hier, aan de kabels.
 Slijters. 166. Werklieden die het vlas slijten: met de handen
 uit den grond rukken.
 Smidje-smee. 107. Naam van den guitigen held eener volksver-
 telling. Hier schertsend op het smidsdochtertje toegepast.
 Smoor. 52. 84. Damp, mist.
 Snebbeke. 172. Kleine snip.
 Snebbekje. 65. Snaterbekje.
 Snok. Op snok. 22. Op maat.
 Speieren. 104. Sterk glanzen, glinsteren. Bespeieren. 103. Speier-
 boog. 11. Speierspiegel. 99. Speierdauw. 80. Glanzende boog,
 spiegel, dauw.
 Speiten. 23. Spatten.
 Sper. 14. 124. 126. Spar.
 Spoelen. 191. Stroomen.
 Spokken. 10. 204. Knetteren, opknetteren.
 Sprietelen. 37. Vorksgewijze uitschieten en zich vertakken.
 Stralen. Sprietalstralen. 84. Schijnen zoodat de stralen zeer
 zichtbaar zijn
 Staantje. 31. Wat dient om te ondersteunen; hier de staf van
 het vaantje, de bloemdragende stengel.
 Steeg. 69. Wat weerstand biedt, wat moeilijk over- of doorschuift.
 Stekken. 51. Gretig grijpen.
 Sterre. 165. Naam van een koe. Sterre, u slaat er het kalf te
 zwaar, 'k zie 't, ge gaat er naar. Ik zie aan uw lastigen
 gang, dat het dragen van uw kalf u den stap belemmert.
 Stokkebiet. 209. Oostendsch: Blak, windstil, volkomen stil.
 Stoveke. 184. Kachelkje.
 Straffelen. 60. Zijn uiterste kracht inspanssen.

XI

Streuvelen. 11. 92. Verward oprijzen, rechtstaan.
 Stuijpen. 36. Buigen.
 Stuit. 161. Snede brood, met of zonder boter.
 Stuk. 61. 176. Veld, akker.

T

Teerlingventje. 24. De man die met dobbelsteenen en noten rondleurt.
 Temper. 205. Beslag om wafels te bakken.
 Tenden. 92. Uitgeput van krachten; afgemat.
 Terd. 210. Trede. Terden. 50. 69. 206. Treden, den voet stellen.
 Tjaffelen. 60. Saffelen, struikelen, strompelen, veroorzaakt door plotseling geweld.
 Tjoeleke. 172. Liefje.
 Ton. 169. 171. Toen, dan.
 Toog. 15. Toonbank. Hij dopt zijn stuivers op 'nen houten toog. Het klinkt, alsof hij ongaarne, luid zijn stuivers op een houten toonbank tellend, betaalde. Zie *Doppen*.
 Trappeke. 172. Het trapje van het stadhuis. Wij trippen van het trappeke: Wij komen getrouwd van het stadhuis.
 Tronk. 7. Struik.
 Tuischen. 24. Dobbelen.
 Tuiten. 17. Schreeuwen van schrik.
 Tweerskes, van. 206. Dwars over.

U

Uitblaaieren. 105. Uitbranden, ophouden te glanzen.

V

Verlaan 111. 156. Met veel bezigheden overladen.
 Verronken. 24. Uitgalmen, wegsterven.
 Verscheën. 10. Afzonderlijk, van elkander gescheiden.
 Versleukeren. 96. Verslensen.
 Verwezen. 213. Misprezen.
 Vier. 70. 204. Vuur.
 Vunzen. 52. Aangeglommen zijn zonder te branden.

W

- Wakte. 84. Wakheid, vochtigheid.
 Walewiepen. 65. Piepen, langtrekkend en valsch.
 Wat. 98. Watten.
 Wee. 6. 9. Weide.
 Wegel. 5. 102. Weggetje, pad.
 Wegkrampen. Weggekramp. 94. Door krampen vergaan.
 Weidenzang. 78. Wijmenzang, zang van teenwilgen, wijdauw.
 Weren. 163. Verwijderen.
 Wikkelspel. 101. Wikkelen: wiggelen, snel heen en weer bewegen.
 Wonne. 41. 112. Hoog genot, groote vreugd.

Z

- Zabberzeurig. 16. Kwijlend en lastig.
 Zakkenvulder. 182. Die zijn eigen zakken vult met andermans goed.
 Zeem. 186. Honig.
 Zeemen. 23. Slepnd en vleiend spreken.
 Zeer; zeere. 10. 100. 148. 151. Snel, vlug.
 Zeisen. 162. 173. Zeis, zein.
 Zerp. 166. Zuur, bitter.
 Zeupe. 176. Teug.
 Zinderen. 58. 210. Lang en hevig sidderen.
 Zinderezinden. 162. Verdubbeling van zinderen.
 Zompe. 21. Moeras, natte weide.
 Zuipe, de. 196. Het zuipen, het drinken.
 Zuiverkens. 185. Onverminderd.
 Zwakken. 100. Zwankend neerzakken.
 Zwee. Zwalpenzwee. 25. Geweldige en gestadige gang.
 Zwingel. 167. Werktuig dienende om te zwingelen. Zwingelmolen.
 Zwingelen. 166. Het vlas, dat geroot is, wordt op den zwingelmolen gebracht, waar de houtachtige deeltjes tot lemen gebroken en uit den bast geslagen worden. Deze zeer lastige bewerking noemt men zwingelen.

INHOUD.

Land:	Blz.		Blz.
MORGENSTILTE	1	DE KERNHOND	69
ALS 'T BRUINE VELD	2	IN DE DREVEN	70
MORGENLUCHT	4	AAN 'T STRAND	72
DE LINDE	5	OVER 'T GROENSTE WA-	
DE MORGEN IN 'T BOSCH	6	TERBLAUW	74
LENTEREGEN	10	ZEILENPROCESSIE	76
DEN AVOND ZIJGT ALS		SCHUITJESDANS	78
ZEGEN	13	BOOMGAARDWEIDE	80
SCHOOENE NACHT	14	DE KOBBE	82
DE NACHTEGAAL	15	AVONDMIST	84
HET PUITEKEN	18	PAD OF PUIT?	86
RONDE WEIDE	20	DE NOTELAARS	88
DE MEREL	22	SCHEURLUCHT	90
UCHTEND AAN ZEE	25	HERFSTWEE	91
JONGE TERWE	27	LABEUREN	93
EEN VINKSKE	29	NAAKTE BOOMEN	94
HET VLAS STAAT IN DE		RAPEN	96
BLOM	31	SNEEUW	98
EEN HELLE HEMEL	33	MEEUWEN	100
IN 'T SPERRENBOSCH	35	DE VELDEN DOOIEN	102
O HEIMLIJKHEID DER		DAGERAAD	104
ZWARE BOSSCHEN	37	BESTORMING	105
OVERTROKKEN LUCHT	39	DE LENTE KOMT	106
BEETEN	41		
KORENLOOP	43	Jeugd:	
ZOMERVLAAG	45	SMIDJE-SMEE	107
PLAT KOREN	47	HEMELSCHE LIEFDE	108
HET EKSTERJONG	49	UIT DE ZIJDE VAN UW	
WIT GEITJE	50	HAREN	109
IN DE GLOEIING	52	GEEN LACHJE KAN MIJN	
DRIEWIELKARRE	54	LIJDEN SUSSEN	110
INHALEN	56	HERINNERING	111
AARDEBRAND	63	HET DUIVEKEN DER	
ZWARTGROENE POPULIER	65	ZONNE	112
DE EENDEN	67	STORMZEE	113

	Blz.		Blz.
HOORT GIJ DEN EIK ?	114	ALABA	164
HET AVONDT AL UIT DE WOLKEN	115	HET LIED VAN HET VLAS	166
WEDERZIEN	116	DE ZWINGEL	167
ZIJT GIJ NOG WARELIJK	117	DE ZEELDRAAIER	168
O LIEVE	119	VAN 'T SPINSTERKE	169
OF HIJ ZAL KOMEN	121	OP DEN WEEFSTOEL	172
TI-TI-TI-TIERE	122	HET LIED DER TERWE	173
DEN AVONDT IS ZOET	124	NAAR FRANKRIJK	175
ZOMERNACHT	126	OP HET STUK	176
HEMELSLAUW	127	DE DUITSCHE HOORNEN	178
WONDERLAND	128	DORSCHERSLIED	180
VERWELKOMING	129	DE MULDER	182
De Huiskring :		VAN PIER DEN MANDEN- MAKER	184
RING-KING	133	SARLOTTEKEN	186
GEDRIEËN	135	TROOSTLIEDEKEN	187
KARMKINDEKE	137	GELIJK DE BOOM	188
ROOD PIOENEKE	138	BIERKENS PLAATS	190
MOEDERKE ALLEEN	140	VLAAMSCH KERMIS	192
MIJN BLEUZERKE	142	HET LIED VAN BACCHUS	196
SCHOMMELSCHUITJE	143	KUIPERTJEN KUIPT	198
KLEIN MOEDERKE	144	LAPPER KRISPIJN	200
BLAKENDE BLOZELAAR	145	KLOMPENLIEDEKE	202
KIND VAN MIJN LIEFDE	146	SINT PIETERSVIER	204
MIJN KLEEN, KLEEN DOCHTERKE	147	SINTE MAARTENS AVONDT	205
HET WAFELETERKE	148	ADESTE	206
HOLLEKE-PIEP	149	KONINKVENTJES	207
DE BIETEBAUW	150	SCHARESLEIP	208
IN 'T GROOTE BED	152	BINNENTREKKEN	209
DE RIT OP DE KNIE	153	ZAGERS	210
ZORG EN ZEGEN	156	PLAVEIERS	212
KAN ER EËN ZOO KEEREN HEMEL-HUIS	157	ZIGEUNERS	214
	158	MENSCH ZIJN	215
Voor het Volk :		HET LIED VAN DEN AR- BEID	216
VAN DEN ZANGER	159	VOOR 'T KANTKUSSEN	218
IK BEN VAN DEN BUITEN	161	PRINSENLIED	219
DE WIEDSTERS	163	BELGIE BOVENAL	221
		VADERLANDSCH GEBED	223
		LIEDEREN, LEEFT!	224

